

fugle & natur

1 | FEBRUAR | 2014

Dansk Ornitologisk Forening



- › Her kan Naturfonden slå til
- › Start, parat, Atlas III
- › Det ægte er det svære
- › Gæs giver hovedbrud



Egon Østergaard
Formand i DOF

Den Danske Naturfond – det første skridt

Det var en god dag for den danske natur, da regeringen, Venstre og Det Konservative Folkeparti i november 2013 indgik en finanslovsaftale, hvor staten forpligter sig til at etablere Den Danske Naturfond ved lov og stille 500 mio. kroner til rådighed for fonden. Sammen med generøse bidrag fra Aage V. Jensen Naturfond og Villum Fonden samt forhåbentligt flere bidragydere forventes det, at fonden ved indgangen til 2016 har 1000 mio. kroner til at skabe et bedre vandmiljø og "at styrke naturens mangfoldighed gennem forbedring af levestederne for beskyttelsesværdige dyr og planter".

Med principaftalen om Naturfonden, som Helle Thorning-Schmidt på regeringens vegne har underskrevet, ligger der en spændende proces forude med vedtagelse af en lov og etablering af en bestyrelse, inden det egentlige arbejde kan begyndes. Allerede nu er det klart, at bestyrelsen skal bestå af syv politisk uafhængige folk med kompetencer på et højt fagligt niveau, og det lover rigtig godt for den trængte biodiversitet.

Flere vægtige rapporter, bl.a. fra Det Grønne Kontaktudvalg, hvor DOF sidder med, viser vejen. I den svære prioritering af indsatsen bør fonden have sig for øje, at midlerne ikke bør smøres tyndt ud over hele landet. Hellere få markante løft til trængt natur end mange småprojekter, og natur med en lang tilblivelseshistorie og mange trængte arter er et oplagt fokus. Større områder, hvor naturen er blevet nulstillet i årtier ved opdyrkning, bør vurderes nøje med hensyn til potentiale for truede og sjældne arter, før de kommer i spil. DOF har flere gode eksempler på områder, der vil

kunne tilgodese både fugle og andre organismegrupper, fx i Vadehavsområdet og flere gamle skovområder.

Den store interesse, der er for at besøge arealer ejet af andre naturfonde som fx Aage V. Jensen Naturfond og Fugleværnsfonden, lover godt for den folkelige forankring. Den danske befolkning vil gerne se og opleve det særlige og det sjældne, uanset om det er en hedepletvinge, en fruesko eller en kongeørn, og formidling er her en vigtig forudsætning – men vel at mærke en formidling, hvor hensynet til følsomme arter og naturtyper kommer i første række.

Med Den Danske Naturfond er første skridt taget mod et godt 2014 for naturen i Danmark. Nu ser vi frem til, at regeringen også lancerer en visionær og målrettet Naturplan Danmark med en strategi for, hvordan tilbagegangen for biodiversiteten stoppes, et naturnetværk med en bedre beskyttelse af de små naturområder, flere midler til naturpleje bl.a. i Natura 2000-områder, planer for beskyttelse af truede og sjældne arter og mere urørt skov bl.a. på statens arealer.

Naturfonden er et meget vigtigt skridt, men der skal flere til, for Ida Auken og regeringen er i mål med regeringsgrundlaget på naturområdet. Men vi er på sporet.

Egon Østergaard, Formand DOF

Forside

Hulduen er en af de trækfugle, som ankommer tidligst om foråret. Her fanget med kameraet af John Larsen.

Udgivet af

Dansk Ornitologisk Forening – DOF – BirdLife Denmark
Vesterbrogade 138-140 . 1620 København V
Tlf. 33 28 38 00 (mandag-torsdag 10-16, fredag 10-15)
Mail: dof@dof.dk

Redaktør (ansv.): Helge Røjle Christensen, Pilgårdsvej 7,
7742 Vesløs, tlf. 97 99 32 77 (aften), e-post: fugleognatur@dof.dk

I redaktionen: Kommunikationschef Tine Stampe

Annoncer: Maya Schuster

Ture og Møder: Vicky Knudsen

Oplag: 17.000

ISSN: 01073729

Layout og tryk: Vivian Buch, www.SvendborgTryk.dk

Indhold

Forslag til den nye Naturfond	3
Start på Atlas III	8
Glæder sig til Atlas	10
Det ægte er det svære	14
De gør Danmark mindre	16
Naboerne holder øje i Uganda	18
Tim Andersen hædret	20
Fugle i børnehøjde	23
Vandfugle og vinter	27
DOF på nettet	28
Gæs giver hovedbrud	30
Lokalsider, ture og møder	32 - 44



Her kan pengene bruges

Af Helge Røjle Christensen

Den nye Naturfond bør bruge pengene på kvalitet i naturen og dermed hjælpe biodiversiteten i Danmark, hvor den er mest truet. På de følgende sider kan du læse om DOF's konkrete forslag til Naturfonden.

Naturfonden skal sørge for ny og forbedret natur i kulturlandskabet Danmark. Her symboliseret ved en ny-indvandret sydlig blåhals, syngende fra sin sangpost på gammel pigtråd. Foto: Klaus Dichmann.



Her kan pengene bruges



Tøndermarsken har været scene for en årelang strid mellem landbrugs- og naturinteresser. Ynglefuglenes situation er fortsat utilfredsstillende, og her vil Den Danske Naturfond for alvor kunne gøre en forskel gennem målrettede opkøb. Erfaringerne fra de statsforvaltede naturarealer i Margrethekog har vist, at naturvenlig vandstandsregulering og bedre græsningsdrift kan tilgodese de ynglende vadefugle, så bestandene her er langt tættere end på arealer, som drives af private landmænd. Foto: Helge Røjle Christensen.

"Det er uden tvivl det vigtigste initiativ for Danmarks natur og for alle naturinteresserede i mange år. Det er prisværdigt, at regeringen sammen med forligsparterne nu endelig prioriterer naturen så højt, som den gør med denne beslutning." Med disse ord bød DOF's formand Egon Østergaard Den Danske Naturfond velkommen allerede dagen efter, at den faldt på plads ved finanslovforliget den 26. november. Med hvad skal pengene så bruges til? I forligsteksten skriver partierne bag Finansloven:

"Fondens aktiviteter vil hovedsageligt omfatte opkøb og udtagning af landbrugsjord fra drift. Fondens projekter vil dermed også bidrage til, at Danmarks naturareal øges og at flere naturarealer i årene fremover kommer til at hænge bedre sammen til gavn for dyr og planter." Tilsyneladende klar tale. Fonden skal altså først og fremmest skabe ny natur. Det samme har miljøminister Ida Auken gang på gang understreget. Ikke desto mindre har organisationen Landbrug og Fødevarer set andre perspektiver i Naturfonden. Nemlig at pengene kan bruges til at betale landmænd for at pleje de eksisterende naturarealer.

"Det er der bestemt behov for, men de penge skal komme fra EU's landbrugsstøtte og andre ordninger, ikke fra Naturfonden", siger DOF's formand Egon Østergaard. "Det er uomgængeligt, at Naturfonden skal opkøbe arealer fra landbruget. De frikøbte jorder skal være med til at sikre et nationalt naturnetværk, der binder naturen sammen i Europas hårdest dyrkede land", siger Dansk Ornitologisk Forenings formand.

Penge til vandmiljø og klima?

Med der er også andre farer – set med naturens øjne – i forligsteksten om Den Danske Naturfond:

Oppløjning af enge på Værnengene, som ellers har været fredet siden 2004 og udlagt af EU som Natura 2000-område. Men i praksis fungerer beskyttelsen ikke, fordi Ringkøbing-Skjern Kommune lader landbrugsinteresser gå forud for naturbeskyttelsen ved at acceptere opløjning af enge, som i årtier har været vedvarende græsarealer og hjemsted for sjældne engfugle. Endnu et oplagt sted for Naturfonden at slå til. Foto: Finn Birkholm Clausen.



Bramgæs på Mandø. Også på den fuglerige ø i Vadehavet er fuglene presset af intensiveret landbrugsdrift. Som eksempel var der 101 par store kobbersnepper på Mandø i foråret 2012, men efter pløjning i yngletiden af adskillige græsmarker med ynglende kobbersnepper var tallet ved en senere optælling faldet til 62 par. Her vil fuglene byde Naturfonden velkommen. Foto: Marco Brodde.

”Fonden skal gennemføre natur- og miljøprojekter, som bidrager til naturens mangfoldighed, beskyttelse af truede arter, renere vandmiljø og lavere udledning af drivhusgasser.”

Her er det den sidste del af teksten, som kan give bange anelser. Både DOF, andre grønne organisationer og landets førende eksperter i biodiversitet har advaret mod, at ovenstående formulering bruges til at lave endnu flere ”kvælstofbassiner” eller skovrejsning. Projekter, som er gode nok for miljø og klima, men ofte har vist sig at have begrænset værdi for natur og biodiversitet.

Denne gang SKAL naturen have førsteprioritet, ikke miljø eller klima. For at hjælpe politikerne og Den Danske Naturfond på rette vej præsenterer DOF hermed en række konkrete forslag til, hvordan pengene kan bruges med fuldt fokus på natur og biodiversitet.

Brandmandens lov

Skal Den Danske Naturfond for alvor gavne biodiversiteten, så skal man først og fremmest bruge pengene på at sikre de naturområder, hvor naturværdierne er størst. Først derefter bør man opkøbe landbrugsjord fx omkring de vigtigste områder for dermed at gøre dem mere

robuste, binde naturområderne sammen og genoprette tidligere herligheder. Det er det, der i debatten er blevet kaldt ”Brandmandens lov”. Hvis vi i første omgang anvender princippet på fuglenes situation i Danmark, så er der tre konkrete lokaliteter, som umiddelbart kalder på hjælp: Tøndermarsken, Mandø og Værnengene. Alle tre områder er blandt de vigtigste ynglelokaliteter herhjemme for truede engfugle som brushane, stor kobbersneppe, engryle og mange andre vade- og svømmefugle. Men alle tre områder er truede af udviklingen i landbruget, hvor driften af våde enge med græssende kreaturer

Her kan pengene bruges



Sortspætte på dødt træ – et sjældent syn i de danske skove. I 1992 udarbejdede Miljøministeriet en naturskogsstrategi for at beskytte biodiversiteten i skovene, som er hjemsted for flertallet af de truede arter i Danmark. Målet var, at 10 procent af de danske skove skulle beskyttes inden 2040 enten ved at stå urørt eller ved naturpleje. Men foreløbig er det kun fire procent af skovene, hvor naturen har fået førsteprioritet. Det kan Naturfonden også lave om på, mener DOF. Foto: John Larsen (sortspætte) og Helge Røjle Christensen.

ikke længere er rentabelt for landmanden. I Tøndermarsken, på Mandø og på Værnengene ville Naturfonden kunne gøre en stor forskel for nogle af Danmarks mest truede fuglearter gennem opkøb af engarealer og iværksættelse af mere naturvenlige driftsformer. Det samme kan siges om en række andre områder med truede engfugle.

Overdrev og naturskov

Dansk Ornitologisk Forening er som bekendt "landsforeningen for fuglebeskyttelse og fugleinteresserede."

"Men DOF prioriterer også biodiversiteten generelt", understreger formand Egon Østergaard. "Mange planter, padder, sommerfugle og andre insekter er langt mere truede i Danmark, end fuglene generelt er. Naturtyper som overdrev og gammel skov er blandt de mest truede biotoper herhjemme. Det skal i høj grad prioriteres, selvom de måske ikke er hjemsted for så mange truede fuglearter i dag, men på lidt længere sigt kan vi forhåbentlig få både den sorte stork og mellemflagspætten igen", siger Egon Østergaard. DOF har også for nyligt meldt sig ind i organisationen FSC, Forest Stewardship Council, der arbejder på, at skovdriften skal blive mere bæredygtig.

"Vi håber på den måde, at de danske skove bliver mere spændende og får en højere biodiversitet. DOF's

medlemskab giver os mulighed for at komme med ønsker til, hvordan den danske skovdrift skal være i fremtiden."

Kort før jul erkendte miljøminister Ida Auken efter flere års debat, at de danske skoves tilstand reelt er ugunstig. Kun to procent af det private skovareal er udlagt til naturskov, og skovene er det økosystem i Danmark, som huser flertallet af de truede og sårbare arter.

"Derfor vil den ny Naturfond også kunne gøre en målrettet forskel for biodiversiteten i Danmark ved opkøb af udvalgte skovarealer med et stort naturindhold, hvor den naturlige hydrologi og tidligere tiders græssede lysninger kan genoprettes. Det samme gælder opkøb af tørre lysåbne naturtyper som overdrev eller arealer omkring eksisterende overdrev, som dermed kan udvides", siger Egon Østergaard.



Bynkefuglen er en af de danske fuglearter, som er knyttet til tørre, lysåbne naturtyper som overdrev og heder. Men samme naturtyper huser mange arter insekter og planter, som er langt mere truede end fuglene. Den tørre, lysåbne natur bør prioriteres højt hos Den Danske Naturfond, mener Dansk Ornitologisk Forening. Foto: Henrik Haaning Nielsen, Avifauna Consult (bynkefugl) og Helge Røjle Christensen.



HOW

CLOSE

IS NOW?

MONARCH 

10x42 6.7" WP



Livet er fyldt med spændende øjeblikke.

Tålmodighed belønnes med suveræne naturobservationer. Samtidig kræver dine høje standarder optisk udstyr af fineste kvalitet. Som en af verdens førende kameraproducenter tilbyder Nikon et komplet sortiment af ypperlige optiske produkter fra kikkerter med høj ydelse til kompakte fieldscopes beregnet til observationer og digiscoping på lang afstand. Vores innovative teknologi sikrer, at du kan fokusere på naturens bedste motiver – selv i tussmørke.

Nikons optik til eventyr: Fremstillet til at finde de magiske øjeblikke!



3..2..1... Atlas III synges i gang

Af Nathia Hass Brandtberg



Om få uger påbegyndes feltarbejdet til Danmarks nye fugleatlas, som vil tilvejebringe uvurderlig viden om alle danske ynglefugle. Det forventes at 1.000 frivillige ornitologer vil deltage, og du kan stadig nå at være med!

Logoet for Atlas III-tællingen er en spillende dobbeltbekkasin over et kvadrat. Her i kombination med inspirationen. Foto: Helge Sørensen.

Ventetiden er snart ovre. Ringduerne kurrer og natuglerne tuder – ynglesæsonen er så småt begyndt. For Danmarks feltornitologer betyder det, at det er tid til at finde kikkerten frem og tage ud i felten og se på ynglefugle. I år er dog noget særligt, for den 1. marts påbegyndes feltundersøgelserne til Atlas III, Danmarks nye fugleatlas.

Ny viden om ynglefugle

Atlas III vil tilvejebringe ny viden om alle Danmarks ynglefugles udbredelse og samle viden om tætheder og bestands-estimer for de mest almindelige fuglearter – i ynglesæsonen og om vinteren. På den måde vil Atlas III afsløre hvilke fuglearter, der yngler og overvintrer hvor – og i hvilket omfang.

Noget af det vigtigste, Atlas III vil levere, er en sammenligning af udbredelsesdata fra de to tidligere fugleatlaser med den nuværende. På den måde vil ændringer på grund af miljøpåvirkninger som klimaændringer blive belyst.

Den nye viden samlet i Atlas III bliver et guldæg for natur- og fugleelskere, men forventes også at blive brugt af forskere og politikere til at beskytte Danmarks fugleliv. Formentlig vil de danske politikere benytte Atlas III som status for de danske fugle i forbindelse med målet om at stoppe tabet af biodiversitet inden 2020.

Desuden vil Atlas III indgå direkte i det fælleseuropæiske fugleatlas, EBBA 2, der gennemføres i årene 2013-17.

Går duehøgen fortsat frem?

Som nævnt vil Atlas III belyse ændringer i fuglenes udbredelse over tid ved at sammenligne viden med de tidligere fugleatlaser. Det vil fortælle, hvilke fuglearter, der er i fremgang og hvilke, der er i tilbagegang.

En art, som var i fremgang fra 70'erne til 90'erne, er duehøgen. I 70'erne blev den observeret i 14 % af landets kvadrater og i 90'erne i mere end 36 %. Denne fremgang skyldtes formodentlig helårsfredningen i 1967, hvor al jagt på arten blev forbudt. Det bliver interessant at se, om arten fortsat

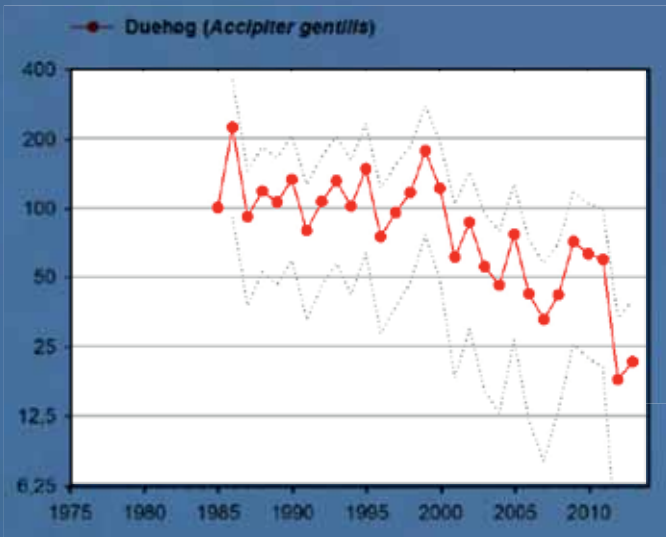
er i fremgang, eller om den også udbredelsesmæssigt er i tilbagegang. Arten går nemlig klart tilbage i antal i DOF's punkt-tællinger (se side 9).

Hvordan har sivsangeren det?

Sivsangeren er en af de arter, som gik dramatisk tilbage fra 70'erne til 90'erne. I 70'erne blev den fundet i 54 % af landets kvadrater, i 90'erne kun i 26 %. Det har ikke været muligt at finde en forklaring på artens tilbagegang herhjemme. Men sivsangeren overvintrer i det nordafrikanske Sahel-område, hvor tørke kan have indflydelse på artens overlevelse. I år med normal nedbør i Sahel-området danner floderne enorme vådområder med ideelle fødebetingelser for sivsangeren. I tørkeår er disse vådområder derimod indskrænket markant. Hvorvidt artens tilbagegang er fortsat ind i det nye årtusinde, vil Atlas III afsløre.

Flere end 1.000 vil deltage

Det forventes, at over 1.000 frivillige ornitologer vil deltage i feltundersøgelserne i løbet af de fire år, som undersøgelserne forløber. Allerede nu er over 500 tilmeldt



Duehøgens ynglebestand opgjort fra punkttællingerne.

Ung duehøg. Foto: John Larsen.

som kvadratansvarlige for over halvdelen af landets 2.246 kvadrater.

Hvis du synes, at det lyder spændende, kan du stadig nå at være med i felten til Atlas III. Du kan læse mere om hvordan på www.dof.dk/atlas, og tilmelde dig på DOFbasen.

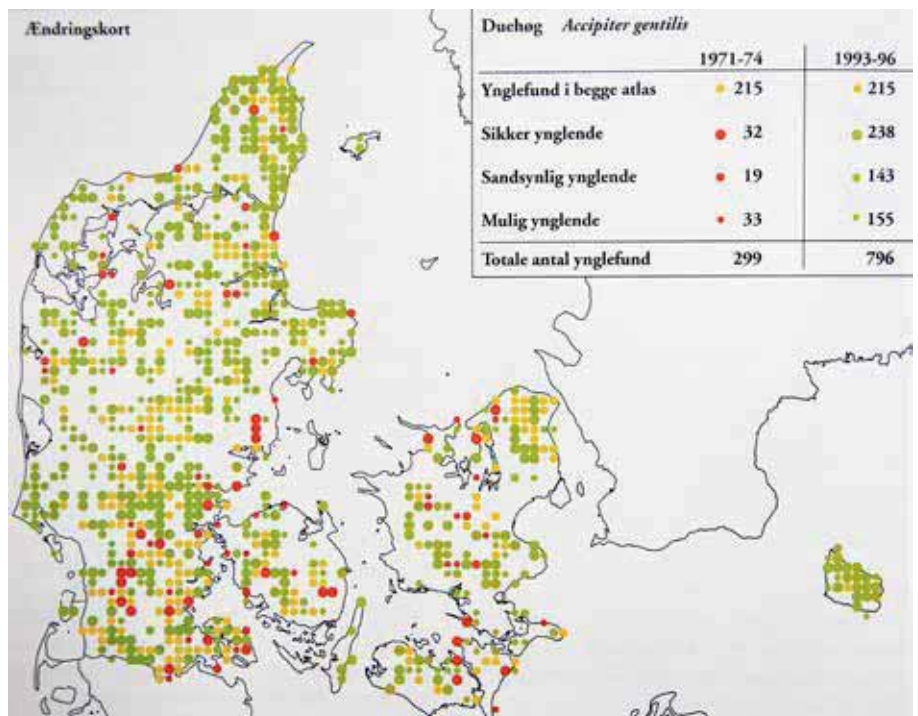
Nathia Hass Brandtberg er videnskabelig medarbejder i DOF

Fakta:

Det første fugleatlas: "De danske ynglefugles udbredelse", udgivet i 1976. Feltarbejde i perioden 1971-74, cirka 745 frivillige. 189 sikre danske ynglearter.

Det andet fugleatlas: "Fuglenes Danmark", udgivet i 1998. Feltarbejde i perioden 1993-96, cirka 1.100 frivillige. 197 sikre danske ynglearter.

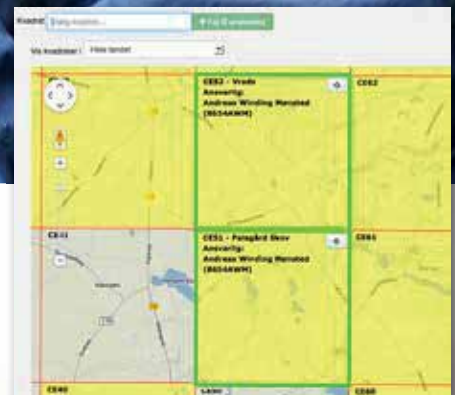
DOF's tredje fugleatlas er ligesom det forrige finansieret af Aage V. Jensens Naturfond.



Duehøgens udbredelseskort fra "Fuglenes Danmark" i 1998 viser resultaterne af de to første Atlas-tællinger.

"Det er jo mine kvadrater"

Af Helge Røjle Christensen



Andreas Mønsted Winding er i den grad klar til Atlas. Foto: Helge Røjle Christensen.

39-årige Andreas Mønsted Winding fra Bryrup deltagere i en Atlasstælling for første gang: "Jeg glæder mig helt vildt".

Det er tredje gang, at Dansk Ornitologisk Forening gennemfører et Atlasprojekt med kortlægning af alle Danmarks ynglefugle. Første gang i 1970'erne var Andreas Mønsted Winding knap nok født, og anden gang i 1990'erne "havde jeg ikke set lyset" – som Andreas udtrykker det. Det var en gave fra kæresten, da han fyldte 25 år i 1999, der satte den midtjyske feltornitologi i gang. "Det var en fuglebog, Tommy Dybbros "256 danske fugle". Hun kiggede på mig og spurgte "om det var noget", og "den kan godt byttes". Men, jo – det var i den grad noget for Andreas. "Jeg havde altid været interesseret i fugle.

Husker engang som dreng, da min far viste mig en sjagger på foderbrættet. Flot fugl. Det gjorde et stort indtryk. Men det var kun en lurende interesse. Det var først, da jeg fik bogen af min kæreste, at jeg satte mig for, at nu skulle det være alvor". I de følgende år sugede Andreas al den viden om fugle til sig, som det var muligt. Ikke mindst på DOF-ture i store dele af Jylland. "Jeg brugte rigtig mange timer i felten. Selv er jeg uddannet inden for sprog, så fuglene og biologien var noget nyt for mig. Der var så meget, der skulle læres". "Men fugle er taknemmelige at fordybe sig i. Der er ikke flere arter herhjemme, end det er til at overskue. Og de giver så mange oplevelser hele året rundt".

Klar til Atlas III

Så kom den DOF-tur, hvor Andreas følte sig dygtigere end turlederen, og snart blev han selvkørende udi feltornitologien: "Jeg har også kørt efter sjældne fugle. For eksempel ville jeg ikke gå glip af gåsegribben i Salling i juni sidste år. Men jeg har det princip, at det skal passe ind i mit øvrige liv. Det må ikke være for langt væk, og jeg rykker ikke efter en sjælden fugl, hvis jeg skal noget andet". Nu nærmer vi os Atlas III-projektet, som starter 1. marts i år. Andreas er i den grad klar: "Det bliver bare så fedt. Jeg er i forvejen vild med tal, så hele projektet med kvadrater og arter og den elektroniske

indtastning er virkelig noget, jeg ser frem til. Det er også fint, at man denne gang kan indtaste observationer i alle kvadrater, også dem man ikke selv har ansvaret for. Jeg kører igennem 14 kvadrater hver dag på min vej til arbejdet i Herning. Jeg har 20 forskellige ruter, som jeg skifter mellem på vej hjem, hvor jeg tager den mere med ro. Det giver mig mange chancer for at finde ynglefugle i andre kvadrater”.

Det hele skal findes

”Men det allerbedste ved projektet er at have ansvar for sine egne kvadrater. Jeg har fået tildelt to kvadrater, og det ene kender jeg ud og ind. Her ved jeg allerede, hvor mange af arterne yngler, og det skal findes det hele. Det er jo ”mit” kvadrat. Yngler der for eksempel krikand derude? – det er jeg meget spændt på at finde ud af. Det andet kvadrat kender jeg ikke nær så godt, og det er et helt bevidst valg. Det bliver nyt terræn for mig at udforske, så det bliver spændende på en anden måde. Og for min skyld kunne vi godt starte med det samme. Måske er den store hornugle allerede holdt op med at tude den 1. marts, og så bliver den noget sværere at finde allerede i det første år”.

Andreas er også med i et specialteam hos DOF, som forbereder de såkaldte Time-Tælle-Ture. Det er ture, hvor man går på en lige linje gennem landskabet

og tæller fugle langs ruten i en time. Time-Tælle-Turene er også en del af Atlas-projektet. De skal gøre det muligt at vurdere de mest almindelige fugles samlede bestande i Danmark, både i ynglesæsonen og om vinteren. ”Der er erfarne fugletællere, som har rejst tvivl om metoden. Men i mine øjne er det en både enkel og sjov tælling, som nok skal fungere i praksis”.

Fuglenes lokale ambassadør

Andreas Mønsted Winding ser også Atlas III projektet som en kæmpe PR-mulighed for DOF.

”Når vi begynder at få de mange data ind om lokale ynglefugle, så bliver der virkelig noget at berette om. Jeg spiller badminton i Bryrup, og hvis jeg for eksempel kan fortælle holdkammeraterne, at nu er tranen begyndt at yngle tæt på byen, så er de helt sikkert interesserede. På den måde kan vi som kvadratansvarlige blive lokale ambassadører for fuglene”, siger Andreas. Men samtidig er der jo også store globale perspektiver i projektet. Hvis digesvalen er forsvundet fra mange kvadrater siden sidste Atlastælling, så er der noget galt. Måske har det sammenhæng med forhold på trækruten eller i vinterkvartererne i Afrika. Den nye viden fra Atlas vil styrke DOF’s argumenter i mange sammenhænge.”



Blå bog:

Andreas Mønsted Winding, 39 år, bosat i Bryrup i Midtjylland. Gift med Rikke Smed Winding (hende med fuglebogen), to børn – en datter på ni og en søn på seks år. Uddannet i lingvistik (sprogvidenskab), ekstern lektor på Aarhus Universitet og underviser på sprogskolen Lærdansk i Herning.

Yngler der mon krikand derude i Andreas Mønsted Windings kvadrat?
Foto: Ulrik Bruun.



RETSALG AF SKØNNE, VARME VINTERJAKKER

– 30%*

*) inklusiv evt. medlemsrabat



**COLUMBIA
CARSON PASS**
Før kr. 1.600,-
Nu kr. 1.120,-



**ALASKA
VINTER-
JAKKE**
Før kr. 2.299,-
Nu kr. 1.609,-



**COLUMBIA
SHIMMER ME JAKKE**
Før kr. 1.099,-
Nu kr. 769,-



**FJÄLLRÄVEN
KYLA
PARKA**
Før kr. 4.299,-
Nu kr. 3.009,-

**PINEWOOD NORDPOLEN PARKA
I RØD OG SORT**

Før kr. 1.299,-
Nu kr. 909,-



**COLUMBIA SESTRIERES 3-I-1
HERREJAKKE**

Før kr. 1.600,-
Nu kr. 1.120,-



FJÄLLRÄVEN ØVIK PARKA
Før kr. 3.999,-
Nu kr. 2.799,-



**FJÄLLRÄVEN
BARENTS PARKA**
Før kr. 3.499,-
Nu kr. 2.449,-

**PINEWOOD NEBRASKA
DAMEJAKKE**

Før kr. 1.099,-
Nu kr. 769,-



**COLUMBIA
SHIMMER
FLASH JAKKE**

Før kr. 1.200,-
Nu kr. 840,-



**FJÄLLRÄVEN
ICELAND
DAMEANORAK)**

Før kr. 1.999,-
Nu kr. 1.399,-



**FJÄLLRÄVEN
ÅAN PARKA**

Før kr. 2.799,-
Nu kr. 1.959,-



www.naturbutikken.dk

Vesterbrogade 138 – 1620 Kbh. V

Wing



WING 8X32

Lille og handy tagprisme kikkert med objektiv diameter på 32 mm. Stort synsfelt og vejer kun 510 g. Vand og støvtæt. Nærafstand 1,5 m
Pris 1.245,- **Medlemspris 1.183,-**



WING TAGPRISME 8X42 ELLER 10X42

Naturbutikkens eget mærke. Fremragende tagprisme kikkert til en lav pris. Skarp og lysstærk. Høj mekanisk funktionalitet. Fyld af nitrogengas gør kikkerten vand- og støvtæt. Taske, kikkertrem og diverse dæksler medfølger. Frit valg pris 1.765,-
Medlemspris 1.677,-

WING 70 MM

INKL. 23-70X ZOOM OKULAR OG BESKYTTELSESTASKE

Alletiders begynderteleskop. Rigtig god kvalitet for pengene – især hvis man overvejende anvender de mindre forstørrelser. Objektiv: 70mm Vægt: 1380g Pris kr. 2.465,-

Medlemspris 2.342,-



WING 8X36 PORRO

Naturbutikkens nye porroprisme kikkert. Tegner skarp og gengiver farverne meget naturligt. Giver lyst til også at medbringe kikkerten på næste tur. Vand og støvtæt. Pris 625,- **Medlemspris 594,-**

Se også vores attraktive pakketilbud på NATURBUTIKKEN.DK

REDEKASSER



VICTORIA

Populært foderhus til egern i solid og holdbart materiale.
kr. 185,-



REDEKASSE I KOKOS

Til Gærdesmutten som er en af vores mindste fugle.
kr. 99,-



REDEKASSE I LÆRKETRÆ

Til mejse eller Musvit fremstillet i vejrbestandigt dansk lærketræ.
kr. 220,-

OBSERVATIONSKASSE I FYRRETRÆ

Kig ind til Musvittens unger, mens forældrene er væk.
kr. 199,-



PORTLAND

Flot redekasse med skiffertag til Musvit og andre mejser.
kr. 198,-

REDEKASSE MED KAMERA

Følg med i opfostringen af ungerne, på dit eget tv. Infrarød og farve kamera med lyd og 30 meter ledning.
kr. 699,-



Se mange flere redekasser på NATURBUTIKKEN.DK

Det ægte er det svære

Af Helge Røjle Christensen

Autenticitet er et af de vigtige begreber i Dansk Ornitologisk Forenings nye natursyn. Men diskussionen om det ægte og oprindelige er vanskelig, erkender DOF's næstformand Marco Brodde.

En stor flok smukke sort-hvide bramgæs flyver lavt over Limfjordens vande. De nærmer sig Bygholmdæmningen, som blev bygget af mennesker i slutningen af 1860'erne. Bag dæmningen ligger reservatet Vejlerne, resultatet af et mislykket afvandingsprojekt.

Bramgæssene slår et slag hen over Centralsslusen, bygget af mennesker i 1965 og lander så på den kortklippede Bygholm-øng, plejet med maskiner af mennesker af hensyn til fuglene i sommeren 2013. Men bramgæssene – de er autentiske...

Autenticitet skaber glæde

Eksemplet fra Vejlerne udstiller det vanskelige i DOF's stræben efter autenticitet i den stærkt menneskepåvirkede danske natur: "For jeg kender ingen ornitologer, som

ønsker at fjerne Bygholmdæmningen og dermed give Vejlerne tilbage til Limfjorden", siger Marco Brodde, næstformand i DOF og deltager i den gruppe, som har arbejdet med en revision af foreningens natursyn.

Hvis Vejlerne ikke var blevet forsøgt inddæmnet for snart 150 år siden, så havde området formentlig lignet Skibsted Fjord, en sidefjord til Limfjorden mellem Thy og Thyholm. Et smukt autentisk naturområde med langt færre fugle end Vejlerne.

"Vores ønske om mest mulig autenticitet skal i praksis forstås sådan, at vi i DOF prioriterer oprindelighed frem for designet natur, vel vidende at man i konkrete sager må indgå kompromisser. Men jo højere grad af autenticitet, jo større glæde ved naturen og fuglene. Det er det helt centrale", siger Marco Brodde.

Den officielle formulering

Slår vi op i fremmedordbogen, så forklares autenticitet med ordene: ægthed, troværdighed og gyldighed, nogle steder også pålidelighed. I DOF's nye natursyn læner autenticitet sig op af begrebet oprindelighed. Her er den officielle formulering i natursynet:

"DOF finder det vigtigt, at fuglenes levesteder er så oprindelige som muligt. Det gælder ikke mindst i forbindelse med naturgenopretning, hvor DOF eksempelvis hellere ser en lavvandet fjord ført tilbage til sin oprindelige tilstand ved at fjerne diger end blot ved at hæve vandstanden inden for digerne, selvom dette måtte resultere i flere fugle. På samme måde er det bedre at skabe de rette livsbetingelser for fuglene og derved give mulighed for en



Dit natursyn

Hvad er dit eget syn på den svære diskussion om autenticitet i naturen? Skriv din kommentar om DOF's natursyn på www.pandion.dof.dk (for kernemedlemmer).

naturlig spredning og genindvandring end at udsætte opdrættede fugle." Autenticitet kan altså bruges om både naturområder og fuglearter. Men det overlapper i det sidste tilfælde med begrebet diversitet. Spørgsmålet om naturlig spredning kontra udsætning og opdræt af fuglearter tager vi op i seriens næste artikel, som handler om netop diversitet.

Balancen ved Filsø

Marco Brodde arbejder professionelt som naturvejleder i Varde Kommune, hvor han blandt andet guider mange ture til den nyligt genoprettede Filsø. "Her får jeg ofte spørgsmål om, hvad der er ægte natur. Den ny Filsø er også designet, men dog langt mere autentisk end de kornmarker, som lå her før. Øerne i den ny Filsø var der ikke oprindeligt, men de skal kompensere for de enge, som forsvandt, da søen blev tørlagt. Engene kan nemlig ikke genskabes som før, fordi jorden er

sunket som følge af mange års opdyrkning. De meget fuglerige enge i begyndelsen af 1900-tallet var i øvrigt et resultat af den første afvanding. Også Filsø er derfor et godt billede på den vanskelige balance mellem autenticitet og design. Men designet må ikke tage overhånd", siger DOF's næstformand.

Fjorden kommer tilbage

Et tredje eksempel er Gyldensteen Inddæmning på Nordfyn, der ligesom Filsø er blevet overtaget af Aage V. Jensen Naturfond og nu er ved at blive genoprettet som natur. Læs mere om dette på side 16-17 i dette blad. Projektet ved Gyldensteen passer umiddelbart fint med formuleringen i DOF's nye natursyn om, at foreningen "hellere ser en lavvandet fjord ført tilbage til sin oprindelige tilstand ved at fjerne diger end blot ved at hæve vandstanden inden for digerne, selvom dette måtte resultere i flere fugle". I hvert fald er Gyldensteen det første større eksempel herhjemme på, at havet får lov at tage inddæmmede land tilbage. Det er nemlig saltvand fra Lillebælt, som lukkes ind i en stor del af den tidligere inddæmning. Men også ved Gyldensteen er der designet nye øer af hensyn til fuglelivet. Og en del af området giver plads til en ny ferskvandsø bag nye diger. Er det så rigtig eller forkert? Døm selv – og skriv din kommentar om natursynet på www.pandion.dof.dk



"Et sted som Vejlerne udstiller det vanskelige i DOF's stræben efter autenticitet", siger næstformand Marco Brodde. Foto: Helge Røjle Christensen.



Der skabes ny natur med maskiner, Gyldensteen på Nordfyn sommeren 2013. Foto: Niels Riis.

Et sandt mylder af ægte svømmeænder på den menneskeskabte Bygholmeng. Foto: Henrik Haaning Nielsen, Avifauna Consult.

DOF's natursyn

DOF går ind for autenticitet, diversitet og dynamik i naturen. Det fremgår af DOF's nye natursyn, som blev vedtaget på et repræsentantskabsmøde i foreningen i 2013. Natursynet skal danne grundlag for DOF's mere konkrete naturpolitik og foreningens holdning i enkeltsager. Men hvordan skal begreberne autenticitet, diversitet og dynamik forstås i sammenhæng med naturen. Det forsøger vi at komme nærmere i en artikelserie her i Fugle og Natur, og vi begynder denne gang med begrebet "autenticitet".

Havet tager

Af Helge Røjle Christensen

land tilbage



Gyldensteen Strand på Nordfyn er et historisk projekt inden for dansk naturgenopretning

Der er efterhånden genoprettet et trecifret antal naturområder herhjemme – og tak for det! Men langt de fleste er søer og våde enge. Det igangværende projekt ved Gyldensteen er specielt ved, at her lukkes havet tilbage i en tidligere inddæmning. Ikke som i Saltvandsøen i Tøndermarsken, hvor saltvandet pumpes ind i en sø bag digerne. Ved Gyldensteen er der tale om genopretning af et naturligt saltvandsområde. Og det er – igen igen – Aage V. Jensen Naturfond, der er på spil.

Det sker i foråret 2014

Aage V. Jensen Naturfond købte i februar 2011 i alt 616 ha øst for Bogense af Gyldensteen Gods. Området omfatter Gyldensteens Inddæmmede Strand og den vestlige del af Ore Inddæmmede Strand, kaldet Reservatet, samt de tidligere øer Lindholm og Langø. Området er i dag afvandet og overvejende opdyrket. Naturfonden skriver selv om formålet med erhvervelsen:

*At sikre og forbedre de nuværende naturværdier i området – herunder at genskabe et af Fyns vigtigste fugleområder.

*At give offentligheden mulighed for at

opleve det naturgenoprettede område.

*At undersøge konsekvenserne af klimabetingede stigninger i havvandstanden på naturområder.

*At foretage videnskabelige undersøgelser af havets store biodiversitet såvel i det inddæmmede havområde som udenfor.

Naturgenopretningen er i fuld gang. Det er planen, at de gamle diger omkring inddæmningen skal fjernes her i foråret 2014, så havet igen kan fylde fjorden med tidevand.

Delt i fire områder

Efter genopretningen vil Gyldensteen bestå af fire områder (se kortet):

Den vestlige del af Gyldensteens Inddæmning uddiges og genskabes som et 230 ha stort lavvandet fjordområde omkring den frilagte ø Lindholm.

Den østlige del af Gyldensteens Inddæmning opretholdes inddiget, men uden pumpeafvanding som et fersk sø- og rørskovs-område på 145 ha med en række øer. Reservatet i Ore Strand opretholdes som en mosaik af afgræssede enge, sumpe og søer med en generelt lidt højere vandstand end i dag.

Den tidligere ø Langø bliver til en halvø med skov, enge og overdrev. Her opføres et naturformidlingscenter.

Forbereder havstigning

Aage V. Jensen Naturfond ønsker med denne opdeling "at afprøve tre forskellige scenarier for, hvad der vil ske mange andre

De gør Danmark mindre. Digebyggeri ved Gyldensteen Strand i sommeren 2013. Vandet lukkes ind i foråret 2014. Foto: Niels Riis.



Naboerne holder øje - med bjergskoven

Af Helge Røjle Christensen, foto: Michael Borch Grell

Hvor meget bambus er der høstet inden for 10 meter fra stien, og hvor mange aber af arten Blue Monkey er der inden for 100 meter. Det er noget af det, som

deltagerne i overvågningen af Echuya-skoven i Uganda holder øje med. Low-key monitoring eller lokalbaseret overvågning er en vigtig del af DOF's aktuelle projekt i det fuglerige skovområde

i det sydvestlige Uganda. Et projekt, som gennemføres i samarbejde med BirdLife Uganda. Hvor mange af den globalt truede hvidbrynet rørsmutte, Grauers Swamp



Det tog en uge at udvikle og teste den lokale overvågning, og det skete i samarbejde med naboerne til skoven.

Antallet af Blue Monkey i Echuya-skoven følges ved hjælp af Low-key Monitoring.



Warbler ses eller høres på fire timer en formiddag hver måned. Det skal der også holdes øje med.

"Low-key Monitoring skal altid tilpasses den enkelte lokalitet og skal derfor bygges op fra

◀ *Naboer til Echuya-skoven i felten, en pind fra skoven gøres klar til at måle vandstanden.*

grunden. Overvågningen skal helst være drevet af skovens eller området lokale beboere og ejerne af området, som ofte er skovmyndighederne", siger Thomas Lehmborg, leder af DOF's internationale sektion.

Vandstanden i skovens bække skal også overvåges. Her skal der findes en lige pind i skoven, som vanddybden måles med ved hjælp af et målebånd. På samme måde er der beskrevet enkle metoder til registrering af græshøsten, afbrændte områder og høsten af medicinplanter.

"I Echuya-skoven tog det en hel uge at udvikle og teste den lokale overvågning, men det er vigtigt, at det foregår på den måde. Det virker konfliktforebyggende. Samtidig skal det være nemt og billigt uden krav til dyrt udstyr. For eksempel bruger vi ikke kikkert, fordi de er for dyre eller går i stykker, og så går det ud over metodikken. Det er vigtigt, at overvågningen foregår efter en helt enkelt og stringent metodik", siger Thomas Lehmborg.

Fakta:

I juli 2011 påbegyndte DOF med støtte fra Danida et fire årigt projekt i Uganda med det overordnede formål at fremme bæredygtig skovforvaltning i og omkring Echuya skoven i den sydvestlige del af landet. Echuya er et af Ugandas vigtige skovområder med stor biodiversitet. Det er et internationalt vigtigt fugleområde (IBA) med omkring 152 kendte arter, hvoraf 18 er endemiske. I de sidste årtier har skoven og den oprindelige Batwa befolkning (pygmæer) været under stigende pres fra bl.a. kommerciel overudnyttelse af bambus og andre naturressourcer i skoven. Der bor ca. 42.000 mennesker i området, hvoraf 300 er familier fra den oprindelige Batwabefolkning, der traditionelt har levet i og af skovene. Langt størstedelen af den resterende befolkning er bønder.

Læs mere på www.dof.dk gå til projekter – internationalt – Uganda.



Rødpandet busttornskade, Doherty's Bush-Shrike. Arten er endemisk i afromontan skov – det findes kun i Kenyan Highlands og Albertine Rift (hvor Echuya-skoven på 34 km² ligger).



Tim Andersen. Foto: Helge Røjle Christensen.

En mand: 38 mio. fugle i DOFbasen

Af Lennart Pedersen

Tim Andersen hædret af DOF som en af Danmarks mest aktive feltornitologer

Få danskere har set så mange fugle i Danmark som Tim Andersen fra Brøndby. Og hvad mere er – han har indtastet dem alle i Dansk Ornitologisk Forenings database på www.dofbasen.dk. Derfor ved vi, at Tim Andersen siden 1961 har set mindst 38,3 mio. fugle fordelt på mere end 333.000 observationer. I november sidste år fik Tim Andersen DOF's årlige hæderspris for det kontinuerlige og stabile feltarbejde som feltornitolog gennem mere end 50 år.

Fuldtids feltbisse

Lige fra begyndelsen er Tims observationer kommet DOF til gode. Alle hans observationer er efterhånden indtastet i DOFbasen, og Tim Andersen har i mange år været at finde blandt de tre mest flittige indtastere i DOFbasen. Adskillige af dem vedlægges meget lange kommentarer. Fugleinteressen er fortsat usvækket og har været konstant siden drengearene. Siden 2008 har Tim Andersen været på efterløn, hvilket har givet ham endnu bedre

mulighed for at komme ud på de rigtige steder på de rigtige tidspunkter. Tim Andersen er i dag fuldtids feltbisse. Tim har deltaget i flere af DOF's fugleundersøgelser og optællinger, og når Atlas III skydes i gang, deltager han naturligvis i projektet – præcis som han også har deltaget i de to forrige atlasundersøgelser. Tidligere har Tim leveret bidrag til DOF's årsrapporter, idet han bidrog til Sjællandsrapporten i 19 år og nu leverer træktallene fra Stevns til Fugleåret. Tim har også en

Buskrørsangeren på ynglepladsen ved Vestvolden i 2012, fundet af Tim Andersen.
Foto: Helge Sørensen.



Tim Andersen skriver ofte lange, grundige kommentarer til sine indtastninger i DOFbasen. Her er et aktuelt eksempel om mellemflag-spætten, som blev fundet ved Gram i Sønderjylland i december 2013: "Fik endelig set den godt og længe i femte forsøg. I dag opdaget for første gang i et egetræ ca. 70 meter syd for det oprindelige findested, men den fløj snart ud i ellesumpen langs åen. Den klatrede både forlæns og baglæns og fouragerede meget stilfærdigt, hakkende meget forsigtigt og næppe hørbart i barken. Tavs".
Foto: Helge Røjle Christensen.

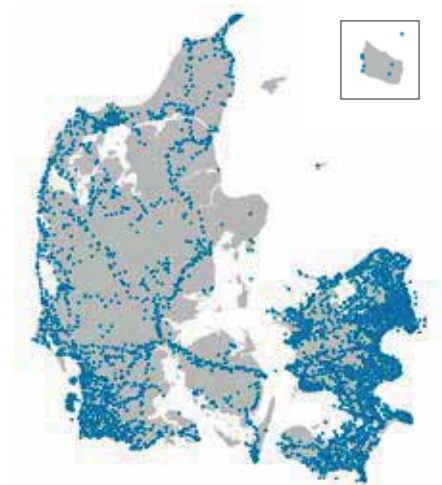
overgang siddet i DOF's sjældenhedsudvalg og redigeret Nyt fra verden i bladet Fugle i felten.

Facitlisten er med

Yndlingsfuglene er vadefugle og rovfugle, og mange timer går med at følge trækfuglenes flugt over Stevns eller Gilbjerg hoved. Tim kører også gerne efter sjældne fugle, og han er formentlig en af dem, der de senere år har kørt flest kilometer i forskellige biler rundt i Danmark for at se fugle – vel at mærke uden selv at have hverken bil eller kørekort. Men fordi man gerne vil have Tim med i bilen. Det er dog de almindelige fugle, der får størstedelen af opmærksomheden. De senere år med rovfugletræk på Stevns som sit speciale, hvor undertiden bitte små prikker i kikkerten bliver til sikkert bestemte rovfuglearter.

Tim har fundet flere nye arter for Danmark, og især buskrørsangeren er her bemærkelsesværdig. Tim beskrev i 1976 artens sang "hørt" for første gang i Danmark, og i 2012 dokumenterede han tillige buskrørsanger som ny ynglefugl for landet på Vestvolden ved København. Når man skal på fugletur, er det altid godt at have Tim Andersen med. Han har skarpe øjne, en rigtig god hørelse, samtidig med at han kender fuglestemmerne. Som en bekendt sagde om Tim fornylig: "Det er ligesom at have facitlisten med". Ser eller hører man en fugl, hvad enten det er tæt på eller langt væk, kan man bare spørge Tim om, hvad det er, man har set.

Lennart Pedersen er medlem af DOF's hovedbestyrelse og formand for foreningens hædersudvalg



Kortet viser fordelingen af Tim Andersens mere end 333.000 observationer i DOFbasen. Som det fremgår, så noterer han fuglene overalt langs sine ruter. Kort: Timme Nyegaard, DOF.

Ørnekameraet er tilbage!

Sidste år fulgte mere end 150.000 seere ørnefamilien på Lolland via webcam. Vi gentager succesen og tænder for redekameraet i løbet af februar. Forældreparret er allerede begyndt at klargøre reden til årets ynglesæson. Følg med på www.pandion.dof.dk



Forældreparret fik to æg i reden, som de på skift rugede på, indtil det ene æg klækkedes i april. Det andet æg blev desværre ikke udruget.



Ungen blev fodret af sine forældre, der hver dag kom med frisk bytte.



Den unge havørn testede sine vinger længe, og den tog sin første flyvetur i juni. Ungen er siden blevet set omkring reden flere gange.

facebook

Søg efter personer, steder og ting



Synes godt om os på facebook



Dansk Ornitologisk Forening

★★★★★ (123 bedømmelser)

16.017 Synes godt om · 3.428 taler om dette · 278 were here

✓ Synes godt om

✓ Følger

Besked

⊘

Tilføj en kategori

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) er en naturbeskyttelsesorganisation med særligt fokus på fuglene.



Billeder

16.017

Synes godt om



Del og VIND



Videoer

Om - Foreslå en ændring

Rookie



Reder



Æg

Alle fugle lægger æg. Fuglene beskytter og holder ægget varmt ved at ligge på det. Hos de fleste fugle er det hunnen, der ruger, og mens hun varmer ægget med maven, henter hannen mad til hende.

Nogle fugle ruger i 10 dage, andre ruger helt op til 80 dage, før æggene klækkes.

Æg kan være runde som golfkugler eller ovale som hønseæg. Nogle æg er kamouflerede, så deres farver passer til det sted, hvor de lægges. Æg kan have smukke, marmorerede mønstre, der får dem til at ligne sten på stranden, eller de kan være blå som himlen.



foto: Peter Vadum

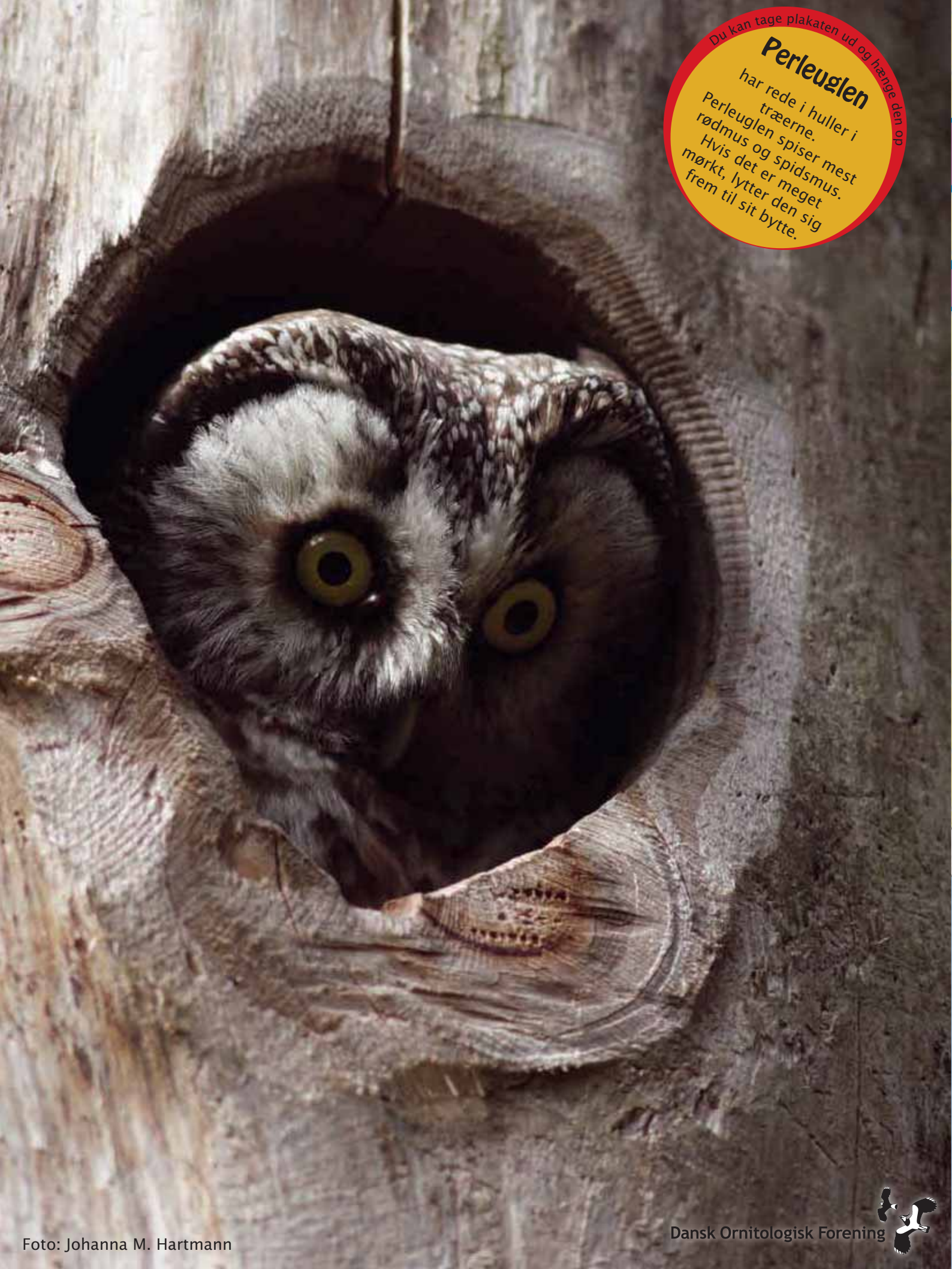


foto: Johanna M. Hartmann

Redebyggere

Fugle bygger rede af mange forskellige materialer: små grene, kviste, græsstrå, uldtotter fra får, hestehår, mos, planteuld og fjer. Nogle fugle bruger papir og plastik. Krager og skader samler sølvpapir og bruger det i deres reder, og landsvalerne samler deres rede med mudder.

Nogle fugle bygger rede i huller og sprækker i døde træer. De kaldes hulrugende fugle. Der er ikke så mange hule træer i skovene længere, og derfor mangler mange fugle et sted at bo. Du kan hjælpe de boligløse fugle ved at bygge en redekasse.



Du kan tage plakaten ud og hænge den op

Perleuglen

har rede i huller i træerne.
Perleuglen spiser mest rødmus og spidsmus.
Hvis det er meget mørkt, lytter den sig frem til sit bytte.

Vidste du af?

Strudsen lægger verdens største æg. Det kan veje op til 1500 gram. Det er lige så meget som 20 hønsæg.
Kolibrien lægger det mindste æg. Det er lille bitte og på størrelse med en ært. Det vejer kun 0,35 gram

Knopsvane på rede - foto: Ulrik Bruun



Gøg - foto: Erik Beiring



Snydefugl

Gøgen laver ikke sin egen rede. Den snyder og lægger sine æg i andre fugles reder, som så uden at vide det, ruger gøgens unge ud og fodrer den. Når gøgeungen bliver større, sparker den de andre unger ud af reden for at sikre sig al opmærksomheden.

**Næ næ næ
næ næ det må
du ikke...!**

Det er strengt forbudt at samle æg op fra vilde fugle. Men man kan se billeder af de mange flotte æg i bøger på biblioteket.

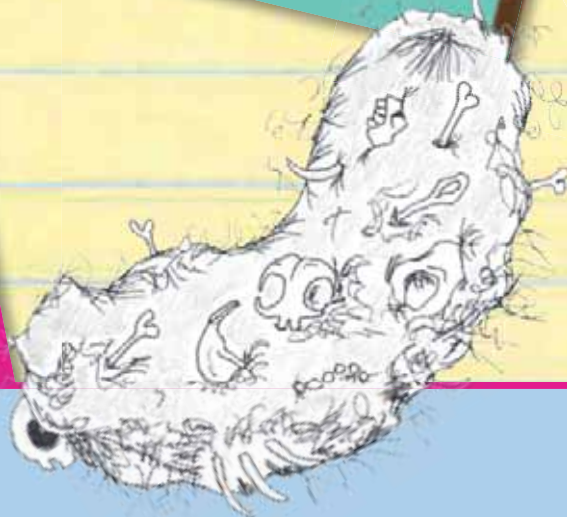


Uglegylp

Ugler bruger uglegylp til at fore deres reder. Uglens æg er runde og kan let trille. Men uglen forer reden med uglegylp. Det holder både på varmen og på æggene.

Når en ugle har fanget en mus, sluger den hele musen med hud, pels og knogler. Uglen kan ikke fordøje knoglerne, så dem gylper den op igen. Uglegylp er en tør grå klump, der har samme form som en lille pølse. Gylpen lugter ikke og er ikke ulækker. Hvis du skiller den ad, kan du finde ud af, hvad uglen har spist. Faktisk kan du ofte finde et helt museskelet.

Det er lettest at skille uglegylpen ad, hvis du lader den ligge i blød i lunkent vand først. Når uglegylpen er gennemblødt, kan du forsigtigt skille den ad med en pincet og nogle tandstikker. Du kan finde knoglerester, hår, tænder og kranier fra mus og spurvefugle. Når du finder en knogle, så skyl den i et glas vand og læg den til tørre på en avis. Knoglerne er bitte små, så du skal holde godt øje for at få samlet et helt skelet.



Byg en uglekasse

Uglen er en af de første fugle til at lægge æg om foråret. Du kan hjælpe den med at få et sted at bo ved at bygge en redekasse.

Ugler bygger ikke selv reder, men bruger andre fugles forladte reder.

Du skal bruge to brædder. Ét der er 1,28 m langt og 0,35 m bredt og ét, der er 1,20 m langt og 0,30 m bredt. Brædderne skal være 19-21 mm tykke. Brædderne skal helst være ru, så uglerne har noget at gribe fat i med deres kløer.

Du skal bruge nogle 38 millimeter søm, der ikke rustner, og et lille stykke tagpap til kassens tag (45 cm x 40 cm).

Når du har skåret alle træstykkerne ud, kan du samle kassen som vist på tegningen.

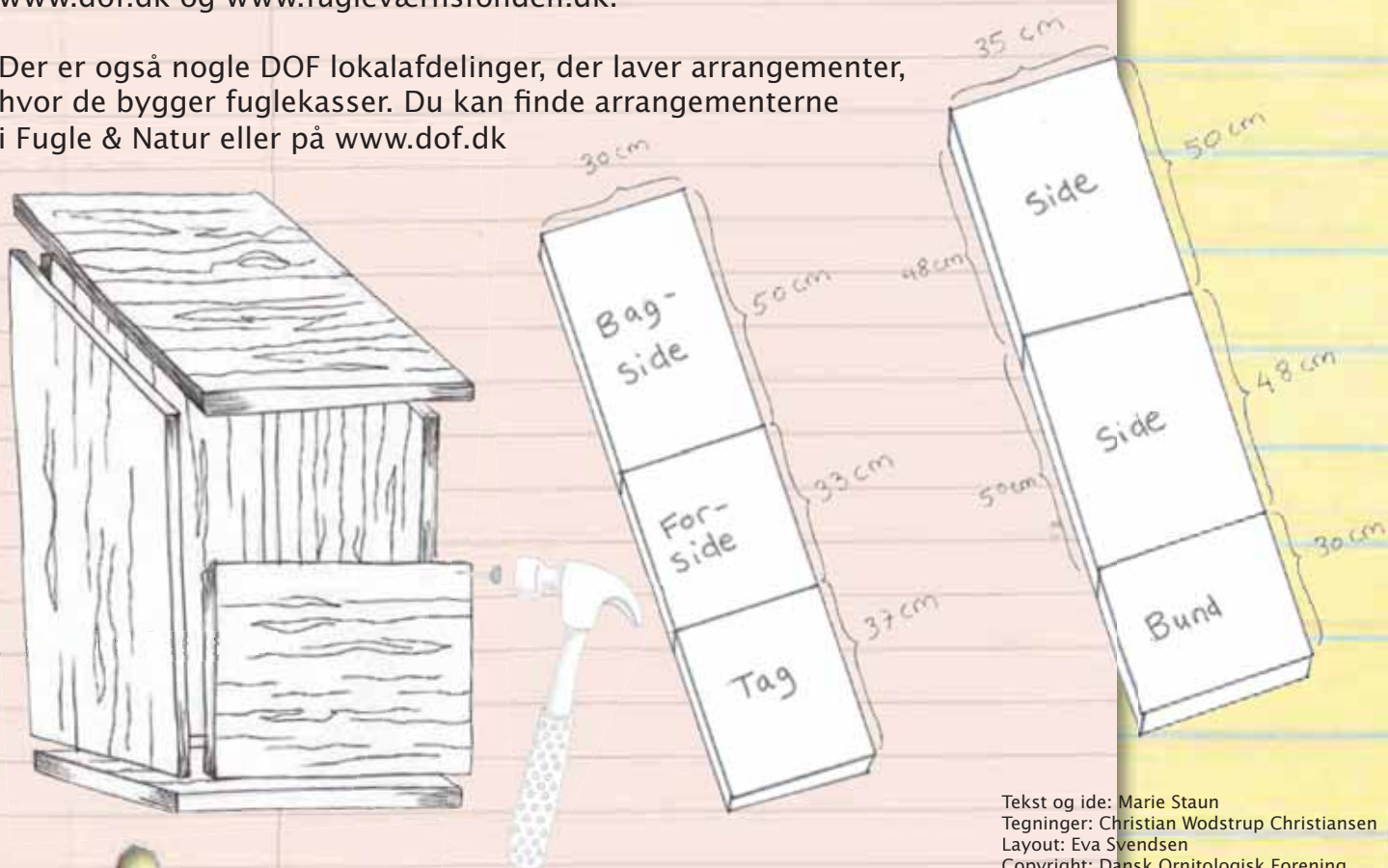
Uglen kan godt lide, hvis du lægger lidt halm, blød birkebark, grannåle eller savsmuld ned i kassen.

Sørg for at din uglekasse er solid, så ugleungerne ikke falder ud. Kassen skal hænge 6-8 meter over jorden.

Et uglepar bliver sammen hele livet, og de kommer tilbage til den samme yngleplads år efter år.

Du kan læse meget mere om fuglekasser, og hvordan du hænger dem op på www.dof.dk og www.fugleværnsfonden.dk.

Der er også nogle DOF lokalafdelinger, der laver arrangementer, hvor de bygger fuglekasser. Du kan finde arrangementerne i Fugle & Natur eller på www.dof.dk



Vandfugles fornemmelse for vinter

En ny analyse af DOF's punkttællinger viser, at antallet af overvintrende vandfugle i Danmark overordnet set afhænger af gennemsnitstemperaturen i december og januar. I de år, hvor gennemsnitstemperaturen ligger under frysepunktet, er antallet af observerede vandfugle markant mindre end i de år, der byder på milde vintre. Ud af 19 undersøgte arter er de 16 mere talrige ved højere vinter temperaturer. For ni arter er forskellen så stor, at den er statistisk signifikant. Det drejer sig om skarv, fiskehejre, gravand, pibeand, taffeland,

ederfugl, hvinand, toppet skallesluger og blishøne. Du kan læse mere om undersøgelsen på www.pandion.dof.dk

Flytter mod nordøst

Finske forskere har på baggrund af data fra internationale vandfugletællinger undersøgt overvintringsudbredelsen af stor skallesluger, hvinand og troidand langs arternes trækrute de 3000 kilometer fra Finland til Frankrig. Studiet involverede forskere i alle de nordvesteuropæiske lande, og i Danmark anvendtes data fra midvintertællingerne, der udføres af mange

danske fuglefolk. Forskerne fandt frem til, at overvintringsudbredelsen for stor skallesluger, hvinand og troidand også varierer med vinter temperaturen. Således steg antallet af de tre arter i den nordøstlige del af overvintringsområdet igennem tre årtier, samtidig med at de tidlige vinter temperaturer i samme område blev gennemsnitligt 3,8 grader varmere. Tilsvarende faldt antallet af de tre arter i den sydvestlige del. Klimaændringerne medfører altså, at vinterudbredelsen forskydes mod nordøst. Trods tilbagegang mod sydvest er de samlede bestande stabile. Overvintringsområdet er blot forskudt.

Hvinanden har flyttet vinterkvarteret mod nordøst. Foto: John Larsen.

KORT NYT

Amurfalke reddet i Indien

For et år siden bragte BirdLife International den chokerende nyhed om en massakre i 2012 på Amurfalke under trækket gennem Indien. De små smukke falke blev fanget i titusinder på en vigtig rasteplass ved Doyang i Nagaland. Falkene blev fanget i net og solgt som mad på det lokale marked, enten ferske, røgede eller i live.

Massakren vakte international opmærksom, og folk fra hele Verden støttede BirdLife India i en lokal kampagne mod den ulovlige jagt. De indiske myndigheder greb ind: Nettet blev ødelagt, indfangne fugle sluppet løs, salget af

falke blev stoppet, og de skyldige blev arresteret. Resultatet har været forbløffende og glædeligt: I 2013 blev ikke en eneste amurfalk fanget under trækket i Nagaland. Rasteplassen ved et vandreservoir nær Doyang får formentlig besøg af op mod en million amurfalke på efterårstrækket mellem Østasien og Sydafrika. Området forventes nu at blive udpeget som IBA (Important Bird and Biodiversity Area).

Kilde: World Birdwatch. Læs flere internationale fuglenyheder på www.birdlife.org



Inden længe vil der igen sendes live fra rederne af stor hornugle og havørn. Sidste år fulgte over 100.000 fugleinteresserede danskere med i ungerne liv i de to reder. Begge reder kan følges på Pandions forside.



Gransanger. Artikler om feltbestemmelse hører til blandt de mest populære artikler på Pandion. Artiklen om bestemmelse af de svære sangere er til dato den mest læste artikel. Foto: Ulrik Bruun.

DOF på nettet

Pandion er også dit magasin

Pandion er DOF's fuglefaglige magasin, som gik i luften i 2012. Artiklerne på Pandion er en del af den pakke, som tilbydes DOF's kerne-, husstands- og ungdomsmedlemmer, og der kræves log ind for at tilgå de

nyeste artikler. Efter fire måneder bliver artiklerne dog låst op og er dermed tilgængelige for alle. Som kerne-, husstands- eller ungdomsmedlem har du adgang til alle artikler og kan kommentere sidens indhold. Du

kan logge på med din e-mailadresse eller dit medlemsnummer sammen med et password efter eget valg. Pandion indeholder artikler om feltbestemmelse, rejser, danske ynglefugle og meget andet. Nyheder fra DOF's viden-





skabelige projekter præsenteres også her sammen med et udvalg af aktuelle nyheder fra ind- og udland. På forsiden har vi samlet de seneste artikler, nyheder og kommentarer. Derudover trækkes de seneste poster fra redaktørens udvalg af blogs ind i Pandion Live, som du finder på forsiden sammen med de seneste tre observationer fra Bird Alarm. Skæve ting, der falder uden for kategori, finder du på Pandions bagside.

Du finder Pandion på webadressen www.pandion.dof.dk.

◀ *Lille præstekrave er en af de 18 arter, der skal holdes særligt godt øje med i Atlas III. På Pandion kan du læse en fascinerende, ny artikel om artens ynglebiologi. Foto: Asbjørn Jensen.*

Går du glip af alt det andet fra DOF?

Følg DOF på Facebook og YouTube og læs dagligt vigtige nyheder og spændende viden om fugle.

Du får blandt andet:

- Flotte billeder af fugle
- Video af fugle og af os, der ser på dem
- Månedens fugl
- Relevant nyt om DOF's arbejde for bedre beskyttelse af fugle
- Gættelege om fugle
- Nyttige tips til fuglefodring

På DOF's Facebook-side får du nyheder om fugle og naturbeskyttelse, når de er der. Du kan skrive din mening og dele dine oplevelser og glæde ved fugle med alle de andre, der følger os.

Du behøver ikke være tilmeldt Facebook for at læse med, men du skal have din egen profil for at skrive kommentarer.

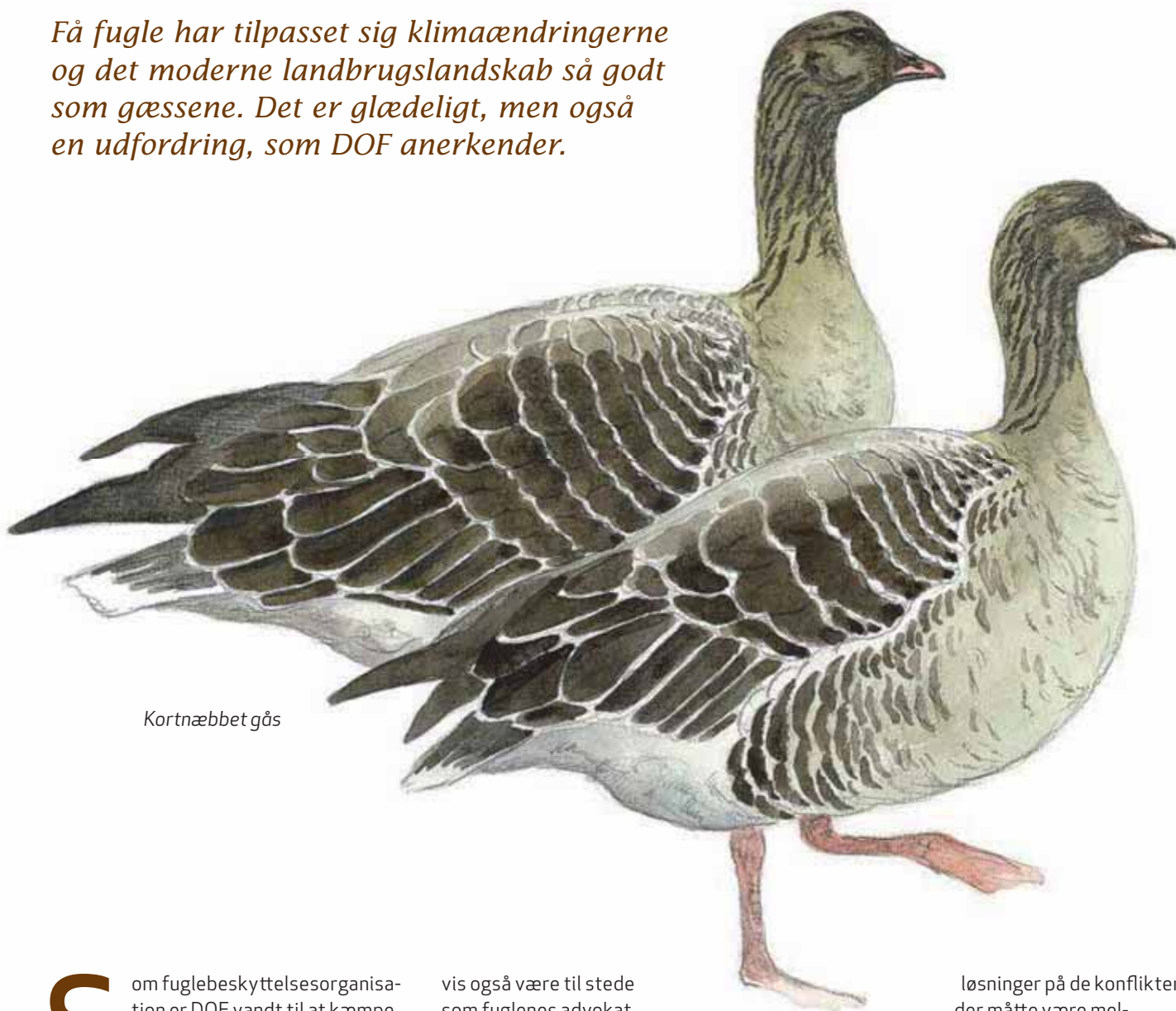
Nu følger flere end 16.000 DOF's nyheder om fugle og naturbeskyttelse. Vær med fra i dag. Klik ind på www.facebook.com/birdlifedk

På DOF's egen tv-kanal på YouTube kan du blandt andre se videoer af livet i en havørnerede, af ornitologer, der ser sjældne fugle og af fugle som høgeugle, rød glente og fuglekongesanger. Du kan følge med uden at gøre andet end at klikke ind på www.youtube.com/DOFBirdLife

Gæs volder hovedbrud

Tekst og illustration: Marco Brodde

Få fugle har tilpasset sig klimaændringerne og det moderne landbrugslandskab så godt som gæssene. Det er glædeligt, men også en udfordring, som DOF anerkender.



Kortnæbbet gås

Som fuglebeskyttelsesorganisation er DOF vandt til at kæmpe fuglenes sag. Især arter, der er truede eller i tilbagegang, men også de genkomne arter som havørn og trane. Levedygtige bestande i stor og hastig fremgang har dog også ofte samfundets bevågenhed. Især når fremgangen resulterer i f.eks. landbrugets ønske om indgriben, kompensation for markskader eller bekæmpelse. Her må DOF naturlig-

vis også være til stede som fuglenes advokat. Undertegnede har på DOF's og BirdLife's vegne deltaget i en international arbejdsgruppe, der under ledelse af Aarhus Universitet, er enedes om en forvaltningsplan for Svalbards bestand af kortnæbbet gås, som besøger os under trækket. Nu om dage er der bred anerkendelse af, at forvaltningsplaner kan indeholde

løsninger på de konflikter, der måtte være mellem bestemte dyrearter og mennesker. Som alternativ til tidligere tiders voldsomme efterstræbelser med udryddelse for øje. Vi er heldigvis blevet klogere og tilbyder i dag plads til besværlige og folkeligt upopulære arter. Ulvens genindtræden i den danske natur har dog genoplivet en rødglødende diskussion om enten eller! Men ulven får nu også sin

forvaltningsplan, så vi både kan tilbyde den plads og takle de udfordringer, dyret unægtelig giver.

Der skal skydes flere gæs

Forvaltningsplaner kan selvfølgelig have forskellig effekt, og de indeholder i sagens natur kompromisser mellem forskellige interesser. I tilfældet kortnæbbet gås, hvis bestandsfremgang tilskrives et mildere klima, en ændret landskabsudnyttelse og en stor tilpasningsdygtighed, har man grebet arbejdet med en forvaltningsplan an på en ny måde. Jagten udgør som så ofte en hjørnesteen og er ikke overraskende det element i planen, der har påkaldt sig mest opmærksomhed. Der skal kort sagt skydes flere gæs i de kommende sæsoner, hvis planens mål om en stabilisering af bestanden skal nås. Kortnæbbet gås er således allerede i dag på listen over jagtbare arter i Danmark og Norge, men ikke i de øvrige lande, der står bag planen. Skåret ind til benet handler det om, at beskytte en fuglebestand langs hele trækruten, give den mulighed for at udnytte landskabet i det omfang, den har behov for det – måske endda bedre og i hvert fald mere koordineret end i dag – samtidig med, at jagten optimeres. Det kunne lyde som en urealistisk og rosenrød fremstilling af noget, der omkring forhandlingsbordet hurtigt ville resultere i sammenbrud, og det har da også krævet tillid og vilje til kompromisser. F.eks. strider det principielt stærkt imod DOF's natursyn, at vi som samfund beslutter en øvre grænse for en given fuglebestand, men foreningen støtter i øvrigt planens forskningsbaserede og flerstrengede opbygning. Det sidste er

helt afgørende for DOF, og foreningen har tillid til, at ingen ønsker at gøre arten fredløs. Processen ledes, ud over Aarhus Universitet, af AEWA (African-Eurasian Waterbird Agreement), der med hele 119 nationer bag sig har stor erfaring i den politiske proces frem mod beskyttelse af trækfugle og deres habitater.

Bestand holdes på 60.000 fugle

I arbejdsgruppen sidder myndigheder, forskere og centrale interesseorganisationer fra Norge, Danmark, Nederlandene og Belgien, således at landene langs den kortnæbbede gås' trækrute har kunnet tage hinanden i ed på det fælles mål: at begrænse konflikterne mellem gæs og landbrug og sikre leve- og fødevilkår fra nord til syd. Resultatet er som nævnt en såkaldt adaptiv forvaltningsplan. Det betyder, at planens virkemidler løbende overvåges af forskere med mulighed for hurtig justering og tilpasning af de konkrete tiltag. Selvom det afgørende virkemiddel er jagt, og det er en forudsætning, at det årlige jagtudbytte skal være større end i dag, sikrer planen samtidig forstyrrelsesfri arealer til gæssene. Ligeledes er der fokus på, at anskydningerne minimeres, og at der f.eks. genskabes mere ekstensivt drevne enge, hvor gæssene bedre kan tolereres. Via flere forskellige matematiske modeller, som så at sige anvendes samtidig, forsøger man at forudsige bestandens reaktion på alt fra jagten til landskabsforvaltningen og temperaturen og snedækket på Svalbard. Videnskabeligt og forvaltningsmæssigt går man så at sige med livrem og seler i forhold til at stabilisere bestanden på omkring 60.000 individer, hvilket var be-

standens størrelse, da arbejdet startede i 2011. Helt konkret anbefaler planen, at det årlige jagtudbytte i Danmark/Norge frem til 2015 skal være på 15.000 fugle mod ca. 11.000 i 2012, men at den ekstra jagt finder sted på udvalgte arealer, som ligger tæt op ad lige så gode fourageringsarealer, hvor gæssene får fred. På den måde vil man undgå, at gæssene tvinges til at forlade området og landet, inden tiden er inde – set med gåseøjne. Planen stiller krav til jægerens færdigheder, kurser arrangeres for de involverede, og det konkrete arbejde i felten evalueres grundigt. Planen opfordrer samtidig landene til at kigge nøje på, om støtteprogrammer og arealanvendelse langs trækruten modvirker planens overordnede mål om at sikre gæssenes muligheder for at raste og overvintre.

Indgreb hvis det går galt

Skal vi så frygte, at der nu skal sættes politisk vedtagne øvre grænser for alle fuglebestande? Næppe. Det er rasende ressourcekrævende at sætte et sådant maskineri med en adaptiv forvaltningsplan i værk. Men når en regering og et samfund beslutter sig for at ville begrænse en bestands udvikling, er principperne i en adaptiv plan bestemt fornuftige. Med fuglebeskyttelsesbriller mest af alt fordi det også er aftalt at reagere prompte, hvis den optimerede jagt viser sig at have utilsigtede bivirkninger. Vi skal kunne glæde os over de kortnæbbede gæs i landskabet, og det skal planen her også sikre.

Marco Brodde er næstformand i Dansk Ornitologisk Forening

Færre ynglefugle i Danmark

Flere fuglearter er i tidens løb forsvundet som ynglefugle i Danmark, men endnu flere er kommet til, hvis man sammenligner med situationen i år 1800. Men de seneste cirka 20 år er udviklingen vendt, så artsantallet nu falder. I 1994 var der 176 ynglende fuglearter i Danmark, i 2012 var tallet 173.

De seneste godt 200 år er antallet af ynglende fuglearter i Danmark vokset med cirka 25. Dermed er fuglene overordnet set en af de faunagrupper, der klarer sig bedst i vores natur. For eksempel i modsætning til Danmarks dagsommerfugle, hvor et dusin af 78 arter er uddøde siden 1950. Men på det seneste er faresignaler også begyndt at blinke over den danske fuglefauna. Det viser en ny analyse af Danmarks ynglefuglebestande, udført af biologerne Tom S. Romdal, Lars Dinesen og Michael Borch Grell.

Analysen bliver præsenteret i det seneste nummer af Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift (DOFT) i artiklen "Udviklingen i antallet af ynglende fuglearter i Danmark 1800-2012".

"Set over et mere end 200 år langt perspektiv er der sket en vækst i antallet af forskellige ynglefuglearter i Danmark. Men de seneste cirka 20 år er udviklingen vendt, så artsantallet nu falder. Det er et signal om, at biodiversiteten er truet i disse år, og at vi som samfund bør gøre en større indsats for at bremse tabet af mangfoldighed", siger Michael Borch Grell.

Læs mere på www.dof.dk

DOF Nordjylland



Møder i Aalborg

Golfhuset . Borgmester Jørgensensvej 11
Kontakt: Henrik Møller Thomsen (tlf. 22 53 15 76 / henrida@gmail.com)

Møder i Frederikshavn: Knivholt Hovedgård. Hjørringvej, Naturlokalet.
Kontakt: Carsten Sørensen (tlf. 23 65 64 39)

Møder i Hjørring: Kulturhuset . Dronningsgade
Kontakt: Peter Kristensen (tlf. 98 99 50 40)

Se desuden hjemmesiden www.dofnord.dk

MØDER

DOFs nyere historie tors. 6/2 kl. 19.30. Golfhuset, Borgmester Jørgensensvej 11, Aalborg. DOF's nyere historie med fokus på personer og udviklingen i naturbeskyttelsen i Danmark. Biolog Poul Hald-Mortensen, vil fortælle om sine erindringer siden 1959, hvor han som gymnasieelev i Thisted blev medlem af DOF. Poul har bl.a. været medlem af DOF's hovedbestyrelse og biolog i miljøministeriet, og så var han i 17 år rådgiver i Aage V. Jensens Fonde. Efter den spændende beretning vil Poul Hald besvare spørgsmål og deltage i diskussion.

Medlemsmøde i Frederikshavn tors. 13/2 kl. 19. Mødeleder: Carsten Sørensen (tlf. 23 65 64 39).

Generalforsamling lør. 1/3 kl. 11. Knivholt, Hjørringvej 180A, Frederikshavn. Dagsorden ifølge vedtægterne. Foreningen er vært for en mindre frokost i forbindelse med generalforsamlingen. Se desuden www.dofnord.dk

Andes og Amazonas tors. 6/3 kl. 19. Knivholt, Hjørringvej 180A, Frederikshavn. Foredrag ved Hans Christophersen. På rejse til Ecuador, et af verdens mest fuglerige lande. En gruppe nordjyske ornitologer var i februar 2013 på tur til dette fantastiske land. Vi besøgte begge sider af Andesbjergene og tager på tur ned af Napo-River, en af Amazon-flodens største bifloder. En aften med både film og billeder. Mødeleder: Carsten Sørensen (tlf. 23 65 64 39).

Naturbilleder fra året der gik ons. 19/3 kl. 19. Skolegade 4, Hjørring, Salen. Anders Østerby viser billeder og fortæller om, hvad der er sket i naturen i 2013. Vi vil se billeder fra Hjørring kommune, måske med overvægt fra Hirtshals, da Anders har sin daglige gang i området. Der vil være billeder af sjældne vintergæster i Hirtshals Havn. Mødeleder: Peter Kristensen (tlf. 21 46 10 81).

Vindroslen overvintrer i milde vintre i Danmark. Den kendes især på sine røde kropssider og den kraftige øjenbrynsstrib. Foto: Albert Steen-Hansen.

Svalbard – de arktiske fugles land man. 24/3 kl. 19.30. Golfhuset, Borgmester Jørgensensvej 11, Aalborg.
Følg med til Svalbard når Søren Skov fortæller om en rejse til Svalbard med DOF Travel i sommeren 2013. Fjelde, bræer og fjorde former et enestående landskab, der huser mængder af fugle. Polarlomvier og søkonger er de mest talrige, men her er også sarte skønheder som kongeederfugl, torshane, sabinemåge, ismåge og mellemkjo ve samt ikke at forglemme de store ikoner for det uberrørte Arktis – isbjørn og hvalros.

Klaus Malling Olsen tors. 10/4 kl. 19. Hirtshals Bibliotek. Klaus Malling Olsen har været aktiv feltornitolog siden sidst i 1970'erne og har bl.a. skrevet "Rovfugle i Felten", den internationalt anerkendte trilogi "Skuas and Jaegers/Terns og "Gulls" og bearbejdet bl.a. "Fugle i Felten". Denne aften fortæller han om livet som aktiv feltbisse, om at sætte sig mål som at ville opleve verden, udrede kærligheds kendetegn, indsamle data til forfatterskabet og formidle erfaringerne videre til andre. Billetter á 50 kroner skal købes på forhånd via www.vendsyssebilletten.dk

TURE

Jerup Strand søn. 9/2 kl. 10-13. Vi mødes ved Jerup Strand P-Plads og går en tur i området. Husk gummistøvler, så vi kan krydse åen. Vi indtager kaffen ved bivuakkerne hvis vejret tillader det. Ring hvis der er nogen, der skal hentes ved Fr.havn banegård. Turleder: Carsten Sørensen (tlf. 23 65 64 39).

Øster Hornum tors. 24/4 kl. 9. P-pladsen ved frakørsel 28 Svenstrup/Ellidshøj. Herfra følges vi over til kvadrat CC92 Øster Hornum, hvor vi arbejder i kvadratet. Varighed: 4-5 timer. Vi tager ud i et atlaskvadrat og finder de mulige ynglefuglearter i de forskellige naturtyper i kvadratet. Du er velkommen til at deltage, uanset om du er tilmeldt, overvejer at tilmelde dig eller bare gerne vil opleve, hvad projektet går ud på i praksis. Turen rykkes i tilfælde af dårligt vejr. I foråret følger vi op med en eller flere ture. Vi har også et kvadrat i Vendsyssel (DC 69 Dybvad), hvor vi vil lave den samme turpræsentation. Tilmelding til denne tur: Poul Erik Sperling (tlf. 20 28 44 05/pes@vildtfarmnord.dk).

Gråmejslerne

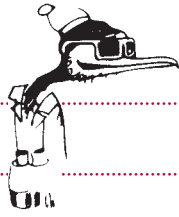


Specielt for SENIORER Disse ture afholdes på hverdage og henven-der sig især til seniorer. Alle er dog velkomne. De fleste ture varer 4-5 timer. Hvis du vil vide mere om turene eller foreslå nye ture, kan du kontakte: Poul Erik Sperling (tlf. 20 28 44 05), Tscherning Clausen (tlf. 98 31 73 54) og Svend Erik Mikkelsen (tlf. 61 60 73 61).

Mailliste for Gråmejsler. For ture med kort varsel, udsendes der en mail 1-2 dage før. Det kan være i forbindelse med sjældne gæster eller en endnu ikke fastlagt tur. Hvis du vil kontaktes via maillisten kan du skrive en mail til: pes@vildtfarmnord.dk mærket "Gråmejselisten".

Als Odde, Mariager Fjord tors. 27/2. Mødested for samkørsel fra Aalborg: Penderpladsen på Th. Sauersvej (ovenfor motorvejen) Aalborg kl. 9 eller ved Als Odde ved Mariager Fjords udløb kl. 10. Vi kan gå op langs østkysten mod Helbertskov eller langs diget på fjordens nordside. Alternativt kan vi besøge Lounkær Skov eller Lunden ved Havnø. Turledere: Poul Erik Sperling og Tscherning Clausen.

Vilsted Sø man. 17/3. Mødested for samkørsel fra Aalborg: Penderpladsen på Th. Sauersvej (ovenfor motorvejen) Aalborg kl. 9 eller ved Ranum Søhus (nærmeste adr. Ranumvej 57, Løgstør) kl. 10. Vi kører rundt om søen og observerer fra forskellige steder. Mulighed for svaner, gæs og ænder, blisgås, lille skallesluger og vandrefalk. Turen varer 5-6 timer. Turleder: Poul Erik Sperling og Svend Erik Mikkelsen.



DOF Østjylland

Kontakt:

Kim Skelmosen . Skovsbjergvej 18, Gl. Rye . 8680 Ry
Tlf. 27 73 40 70 . gestaltskelmosen@gmail.com

Følg med i listen over ture og møder på www.dofoj.dk. Der tilføjes løbende nye arrangementer, ligesom der kan være ændringer til nedenstående.

MØDER

Rejseoplevelser fra Europa tirs. 11/2 kl. 19.30. Randers Naturcenter, Gudenåvej 20. Peter Thomsen fortæller om rejseoplevelser fra hele Europa med skrigende spætter, blåhalse, hvidhalsede og rødhalsede fluesnappere, stortrapper plus tusindvis af store og brogede tern samt spændende pattedyr. Kom og se flotte billeder af en masse spændende arter og få inspiration til selv at planlægge en tur.

Generalforsamling tirs. 25/2 kl. 19.30. Naturhistorisk Museum bygning 1141, Bio-X Natur lokalet. Dagsorden i følge vedtægterne. Se nærmere på www.dofoj.dk

Atlas-møde tors. 27/2 kl. 19.30. Randers Naturcenter, Gudenåvej 20. Orientering om Atlasprojektet, som starter to dage senere. Mulighed for at stille spørgsmål. Tag gerne print af egne kvadrater med + vejledninger (kan hentes på www.dofoj.dk under projekter). Mødet henvender sig til de allerede tilmeldte og evt. nye deltagere. Vi tager udgangspunkt i dækningen af kvadrater i Randers Kommune, men alle er velkomne. I forlængelse af mødet afholdes i maj to ture til et udklækket kvadrat i Randers Kommune (se hjemmesiden eller næste nummer af Fugle og Natur), hvor metoder gennemgås. Foredragsholder: Lars Tom-Petersen

Ringmærkning af rovfugle tirs. 11/3 kl. 19-21. Kattegatcentret, Færgevej 4, 8500 Grenå. Hvorfor ringmærker man rovfugleunger? Og hvordan bærer man sig ad med at ringmærke unger af fx glenter, tårnfalke og havørne, som har reder, der typisk ligger 25-30 meter oppe? Lars Ulrich Rasmussen og Kim Skelmosen fortæller om og viser billeder fra deres mange oplevelser med ringmærkning af rovfugleunger for Zoologisk Museum. Arrangeres i samarbejde med Kattegatcentret. Pris: 50 kr. som betales ved indgangen.

Krig og fred i naturen – temadag lør. 15/3 kl. 13-17.30. Naturhistorisk Museum. Der vil være forskellige spændende foredrag om krig og fred i naturen – modspil og samspil mellem dyr, planter og svampe. Der er gratis adgang til foredragene, og derudover vil der være buffet fra kl. 18 til 160 kr. Læs mere om foredragene, kørselsvejledning og tilmelding til buffet på www.dofoj.dk under ture og møder. Dagen arrangeres i samarbejde med bl.a. Naturhistorisk Museum.

Ecuador tirs. 25/3 kl. 19.30. Naturhistorisk Museum bygning 1141, Bio-X Natur lokalet. Indtryk fra en 3 ugers tur i februar 2013. Ecuador gennemskæres af Andesbjergene, starten af Amazonfloden, regnskove og tågeskove. Den store variation af biotoper giver livsgrundlag for en mængde af fuglearter. Christian A. Jensen vil med en række billeder fortælle om turen til dette enestående land med kolibrier, andeskondor, trongoner og antpittaer.

Verdens sjældneste fugle ons. 23/4 kl. 19.30. Auditoriet, Naturhistorisk Museum. Bygning 1210, Wilhelm Meyers Alle 210. Dørene åbnes kl. 19.00. Omkring en tiendedel af verdens fuglearter er truede. Erik Hirschfeld har i flere år samlet fakta om disse fugle og udgav i april 2013 bogen "The World's Rarest Birds" sammen med Andy Swash og Rob Still. Han fortæller om bogens tilblivelse, hvordan fuglene kategoriseres med hensyn til trusselsgrad og giver eksempler på arter fra forskellige verdensdele, og de vanskeligheder de står overfor. Foredraget er illustreret med fantastiske farvefotos og tegninger af verdens mest truede fuglearter. Pris 50 kr. som betales ved indgangen. OBS: Foredraget afholdes på svensk. Arrangeres i samarbejde med Naturhistorisk Museum.

Trækfuglene flyver - men hvorhen? Tors. 24/4 kl. 19. Ørsted Bibliotek Rougsøvej 73b, Ørsted. Mark Desholm fortæller om sine undersøgelser af trækfuglene. Arrangeres i samarbejde med Folkebiblioteket i Rougsø.

Fuglestemmekursus. I foråret 2014 udbydes fuglekursus for alle interesserede, som hver vil omfatte otte mødeaftener á to timer på hverdage, samt nogle ekskursioner, som aftales nærmere på første mødeaften. På kurserne vil du med hjælp af kompetente undervisere få både teoretisk og praktisk træning i ca. 50 danske fuglearter, så du bedre kan genkende fuglestemmerne efterfølgende. Prisen for deltagelse er 875 kr. Max 20 deltagere. Kurserne gennemføres ved min. 12 deltagere pr. kursus.

SILKEBORG: Skoletjenesten, Aqua, Vejlsøvej 55, bygning K, Silkeborg. Kursusleder: Andreas Winding, e-mail: 8654awm@gmail.com (foretrækkes), evt. mobil(sms) tlf. 21 78 13 70.

Følgende 8 mandage kl. 19.30-21.30: **24/2, 3/3, 17/3, 24/3, 7/4, 5/5, 12/5 og 19/5.**

RANDERS: Randers Naturskole, Gudenåvej 20, Randers. Kursusleder: Jens Bonde Poulsen, tlf. 51 86 02 76, e-mail: jens-bonde24@gmail.com.

Følgende 8 torsdage kl. 19.30-21.30: **27/3, 3/4, 10/4, 24/4, 1/5, 8/5, 15/5 og 22/5.**

AARHUS: Naturhistorisk Museum bygning 1141, Bio-X Natur lokalet, Ole Works Allé 140, Aarhus. Kursusleder: Peter Hjeds, tlf. 86 49 63 08/22 87 55 87, e-mail: peterhjeds@hotmail.com.

Følgende 8 torsdage kl. 19-21: **27/2, 6/3, 13/3, 20/3, 10/4, 24/4, 1/5 og 8/5.**

Tilmelding sker ved henvendelse til kursuslederne, enten pr. telefon eller e-mail, som angivet ovenfor. Ved tilmelding får du svar på, om du har fået plads på kurset, hvorefter du indbetaler kursusafgiften som endelig bekræftelse din tilmelding.

TURE

Mossø og de midtjyske søer kl. 9. Ry Station. Fælleskørsel til fuglerige steder ved søerne. Stederne varierer alt efter vejr og sæson. Vi anbefaler samkørsel fra Ry for at begrænse antallet af biler, så tag 20 kr. med til chaufføren.

Søn. 2/3 Turleder: Claus Ole Madsen (tlf. 23 48 02 04).

Søn. 6/4 Turleder: Hans Jørgen Nielsen (tlf. 25 82 61 83).

Søn. 4/5 Turleder: Peter W. Just (tlf. 41 63 70 23).

Danmarks Naturskove søn. 9/3 kl. 16.30-19. Kvicklys P-plads, Søtorvet i Silkeborg. Naturskoven på Silkeborg Statskovdistrikt er efterkommer af den oprindelige skov, der i årtusinder dækkede Danmark. Skovene har landets største koncentration af 250-300 årig bøg og rummer en række beskyttelseskrævende fugle- og pattedyrarter. Vi ser nærmere på naturskovens biologiske betydning. Turen afsluttes omkring solnedgang, hvor vi ser sortspætten komme til overnatning. På turen i 2011 sås ikke mindre end 5 sortspætter i området. Tilmelding ikke nødvendig. Turleder: Bo Ryge Sørensen (tlf. 86 81 25 73). Arrangeres i samarbejde med DN.



Rød glente kaldes også 'naturens skraldemand', idet en stor del af dens føde består af ådsler.
Foto: John Larsen.



Fugletræf NØ-Djursland lør. 12/4 – søn. 13/4. Nordøstlige Djursland fra Bønnerup Strand til Fornæs. Gjerrild Nordstrand er det naturlige omdrejningspunkt og mødested for afviklingen af fugletræffet. Ophold og færdsel i området er på eget ansvar. Frit mødetidspunkt og varighed af ophold. Det er meget vigtigt, at reglerne for ophold og færdsel i naturen overholdes, og at der på alle måder vises hensyn, da mange af lokaliteterne er privatejede. Læs mere på www.dofoj.dk om evt. ændringer op til turens afholdelse. Turleder: Ole Laursen (tlf. 20 64 33 75).

Fuglestemmetur i skoven ved Moesgaard lør. 26/4 kl. 6.30-9.30. P-pladsen ved Moesgaard museum. Vi går en tur ad stierne for at lytte til fuglesangen. De første sangfugle er kommet. De gamle træer og åens løb gennem skoven tiltrækker mange arter. Turens længde 3-4 km. Den 24. maj har vi en til tur, hvor vi går samme rute for at opleve, hvor mange fugle der nu er kommet (se evt. mere i næste nummer af Fugle og Natur). Turleder: Birgitte Loch Andersen (tlf. 22 83 64 78) og Hans Jørgen Nielsen (tlf. 25 82 61 83).

Specielt for
KVINDER

FUGLEPIGERNE



Alrø – Horskær / Kalsemade lør. 22/2 kl. 12-16. Toiletbygningen ved Alrødæmningen. Årstiden burde ikke være en hindring for at opleve spændende fugle. Vi kører til Egehoved og spiser den medbragte mad. Vi går langs vandet og ser, hvad der ligger af fugle ud for Vorsø. Den toppede skallesluger, edderfugle og måske en jagende havørn. Efter et stop ved pollerne, hvor der ofte ligger mange ænder og gæs, tager vi videre mod Horskær og Kalsemade ved Gylling næs, et spændende fuglereservat. Sidst vi besøgte lokaliteten stod der et par sølvhejrer og fiskede. Turleder: Rikke Rørbech (tlf. 22 24 98 50) og Astrid Agerholm (tlf. 29 21 30 49).

Værnengene og Skjern Enge søn. 30/3 kl. 10.30-17. Nordlæden ved Værnengene. I den sydlige ende af Ringkøbing Fjord finder vi Tipperhalvøen med Værnengene, der er udpeget som EU-fuglebeskyttelsesområde. Turen begynder ved Nordlæden, hvor der også er udstilling om områdets fugleliv og historie. På denne tid af året er de første vadefugle begyndt at dukke op, og der burde stadig være større flokke af gæs. På hjemvejen tager vi omkring Skjern Enge og besøger et par af de gode lokaliteter. Her vil flere af vintergæsterne stadig være her, mens gæs og ænder er i gang med parringslegen. Vi kan være heldige at se brushøns. Sidste stop Hestholmtårnet. Turleder: Rikke Rørbech (tlf. 22 24 98 50) og Lotte Skjærbæk (tlf. 25 77 52 32). Hvis du ønsker samkørsel, så giv besked pr. mail: lotte.skjaerbaek@gmail.com eller pr. sms/telefon. Husk at angive hvilken by/bydel du kommer fra, om du ønsker kørelejlighed eller har bil og kan have nogen med.

Gjeddal Enge/Spøttrup søn. 27/4 (Turbeskrivelse kommer senere, se hjemmesiden fuglepiiger.wordpress.com). Gæsteguide: Susanne Primdal.

DOF Sydøstjylland



Kontakt:

Hans Pinstrup . Dalagervej 95 . 8700 Horsens . Tlf. 75 64 2773
www.dof-sydostjylland.dk
E-mail til lokalafdelingen sendes via hjemmesiden

MØDER

Generalforsamling tirs. 4/2 kl. 19-22. Bygningen, Anlægget 14, Vejle. Generalforsamling med beretning, regnskab og valg til lokalbestyrelse og repræsentantskab. Efter generalforsamlingen vil Niels Riis, næstformand i internationalt udvalg, fortælle om DOF's internationale arbejde.

Fuglefotografering tirs. 4/3 kl. 18.45-22. Bygningen, Anlægget 14, Vejle. Nu er der mulighed for en hel aften i fuglefotograferingens tegn, når fotograf Torben Andersen kommer på besøg. Han vil fortælle om sine erfaringer med fuglefotografering: hvor og hvordan finder jeg fuglene og får de bedste skud. Tekniske aspekter ved fuglefotografering vil også blive gennemgået.

Fuglestemmekursus. I foråret 2014 udbydes fuglestemmekursus for alle interesserede. Kurset strækker sig fra marts til maj og indbefatter otte mødeaftener à to timer på hverdage, samt fire ekskursioner (hver ca. tre timer) i weekender. På kurset vil du med hjælp af en kompetent kursusleder få både teoretisk og praktisk træning af ca. 50 danske fuglearter, så du fx er rustet til på egen hånd at genkende fuglestemmerne efter følgende. Mødeaftenerne bliver i Bygningen Vejle kl. 19-21, og ekskursionerne bliver aftalt nærmere den første aften. Prisen for deltagelse er 875 kr. Max 20 deltagere. Tilmelding sker efter først-til-mølle princippet på e-mail conny.broholm@mail.dk. Ved tilmelding får du svar på, om du har fået plads på kurset, hvorefter du indbetaler kursusafgiften. Kurset gennemføres ved min. 12 deltagere. Kursusleder: Conny Broholm (tlf. 24 49 85 04). Dato for mødeaftener: **25/2, 11/3, 18/3, 25/3, 1/4, 8/4, 6/5, 13/5.** Dato for ekskursioner: **30/3, 13/4, 11/5, 22/5.**

TURE

Horsens Nørrestrand kl. 9. Enden af Rønnevej i Horsens. Vi ser på årstidens fugle på lokaliteten. Der er mulighed for forskellige andefugle, rovfugle m.m. Ingen tilmelding. Turleder: Hans Pinstrup (tlf. 75 64 2773). **Lør. 15/3, lør. 12/4**

Vorsø søn. 4/5 kl. 9.30. Stranden i Brigsted. Tag med til det lukkede reservat i Horsens fjord, hvor Jens Gregersen vil fortælle om øens naturhistorie og fugleliv. På denne årstid kan skarverne ses på nært hold, mens øens mange krat og ungskovs byder på et væld af småfugle. I de lavvandede områder raster desuden pæne antal af forskellige vadere. Vi skal vade de 700 meter til øen så husk fornuftig påklædning - vaders er en fordel. Tilmelding til Ronni Røjgaard (tlf. 27 14 91 99/ronni.roejgaard@gmail.com). Pris 75 kr. Atlaslejr - forår 2014. Vi planlægger en Atlaslejr i lokalafdelingens nordvestlige del midt i maj eller i starten af juni. Interesserede kan følge med på lokalafdelingens hjemmeside eller henvende sig til Ronni Røjgaard på ronni.roejgaard@gmail.com eller tlf. 27 14 91 99.

DOF Vestjylland



Kontakt:

Formand: Lars Holm Hansen . Sandbækvej 26 . 6971 Spjald
Tlf. 97384424. mail: formand@dofvestjylland.dk

Ture: Poul Krag . Skrånten 15, Sevel . 7830 Vinderup
Tlf. 97 44 84 17 / 22 36 02 36 . Mail: poulkrag@tdcadsl.dk

Seniorture: Peder J. Pedersen . Mejdalvej 14 . 7500 Holstebro
Tlf. 97468481 / 23678875 . mail: seniorture@dofvestjylland.dk

Se nyheder og flere ture på www.dofvestjylland.dk

TURE

Ekskursion i Skjern Enge søn. 9/3 kl. 9-13. Fugletårnet ved Hestholm Sø. Engene vrimler med gæs og ænder, og på markerne ses viber og hjejler. Havørn og vandrefalk dukker nok også op. Måske er de første forårsbebudere; sanglærker, vipstjerter og stenpikkere ankommet til engene. Vi starter med at kigge fra tårnet og beslutter derefter, hvad vi ellers skal på udkig efter. Turleder: Jens Hasager Kirk (tlf. 20 72 83 78).

Åben Ådal - Skjern Enge kl. 13-16. I fugleskullet ved vejen mellem Skjern og Lønborg, Skjern.

Søn. 16/3: Foråret er begyndt. De gulnæbbede svaner, kortnæbbet gås og bramgås er ved at gøre sig klar til at flyve til yngleområderne i nord. Skestorkene er ankommet fra Afrika og gør sig klar til ynglesæsonen. Havørn, grågås og gråand ligger allerede og ruger. Vi kigger på fuglene fra skullet og kører eventuelt ud i egne biler.

Søn. 13/4: Foråret er kommet og med det de mange trækfugle. Nogle ynglefugle har fuld fart på redebyggeriet, andre ligger allerede og ruger. Fra fugleskullet har vi gode muligheder for at iagttage de travle fugle. Vi medbringer teleskoper. Turleder: Marianne Linne-mann, Børge Vistisen og Tage Madsen (tlf. 20 14 50 10 og 23 64 14 06). Arrangeres i samarbejde med Naturstyrelsen Blåvandshuk og Danmarks Naturfredningsforening.

Fuglelivet på Geddal Enge søn. 27/4 kl. 10-12. P-pladsen på Geddalvej ved Geddal Enge. Denne dag vil skrånten og fugletårnet være bemandede med ornitologer og teleskoper. I løbet af et par timer kan de besøgende høre om fuglene og få dem udpeget i teleskoper. Turledere: Leif Novrup (tlf. 97 44 83 01/23 31 56 01), Steen Fjederholt, Poul Krag m.fl. Arrangeres i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen, Midtjylland.

Pomeransfuglene i Skjern Enge tirs. 13/5 kl. 19-21. Fugletårnet ved Hestholm Sø. Pomeransfuglene raster i ganske få dage på markerne i Skjern Enge på vej fra deres vinterkvarter i Nordafrika til de skandinaviske ynglepladser. Vi kører ud i egne biler og leder efter dem. Der kan også være flokke af hjejler og rørhøge, der jager hen over markerne og andre arter at kigge på. Turleder: Marianne Linne-mann (tlf. 20 14 50 10), Ole Amstrup og Børge Vistesens.

Året bustur - Nordfyn lør. 24/5. Årets bustur går i år til lokaliteter på Nordfyn. Læs om program, klokkeslæt, mødesteder, pris og tilmelding på hjemmesiden til foråret (www.dofvestjylland.dk).

Gråspurvvene

Specielt for
SENIORER

Vandstær m.m. i Holstebro ons. 5/2 kl. 9-13. P-pladsen overfor TV/ Midt-Vest. Vi håber på at få vandstæren at se, foruden spætter, mejser og diverse andre småfugle. Vi ser nærmere på Stryget, Anlægget, Vegen Å m.m. Turleder: Peder J. Pedersen (tlf. 97 46 84 81/23 67 88 75).

Hald sø tirs. 11/3 kl. 8.30-13. Turen foregår i privatbiler med samkørsel fra Haderup kirke kl. 8:30, alternativt ved Niels Bugges Kro, Hald Sø kl. 9. Vi vil forsøge at finde vandstær og isfugl ved Niels Bugges Kro og måske lille flagspætte, samt spætmejsse og træløber/korttået træløber ved Hald Hovedgård. Desuden vil vi gå en tur langs søen og se på fuglene på vandet. Bl.a. efter stor skallesluger. Turleder: Leif Novrup (tlf. 97 44 83 01/23 31 56 01).

Nordvestjylland

DOF Nordvestjylland



Kontakt:

Formand: Karsten Hansen . Nørrehede 12, Tange . 8850 Bjerringbro
Tlf. 40 47 89 24 . Mail: Kih38@gmail.com

Ture: Martin Høj Hansen . Tlf. 87 51 41 52
Mail: martin.hoj.hansen@gmail.com

Redaktør af Hjejlen: Thorkil Brandt, Tindbæk Byvej 30, 8830 Tjele
Tlf. 87 50 80 40, E-mail: thorkilbrandt@gmail.com

Se mere på hjemmesiden: www.dof-nordvestjylland.dk/

MØDER

Generalforsamling lør. 22/2 kl. 12-16. Spejderhuset i Skive, Strandvejen 1B, 7800 Skive. Dagsorden ifølge vedtægterne se www.dof-nordvestjylland.dk under arrangementer. Lokalfdelingen er vært ved en besked frokost med øl og vand ved mødets start, samt kaffe/te og kage under mødet. Inden generalforsamlingen vil der være fugletur til Skive Havn kl. 10 (se under ture).

TURE

Skive Havn inden generalforsamlingen lør. 22/2 kl. 10-12. Spejderhuset i Skive, Strandvejen 1B, 7800 Skive. Vi starter med en tur rundt på havnen, hvor vandrefalken er blevet en fast vintergæst. Derefter går vi ud til å-udmundingen for at se, hvad der gemmer sig der. De sidste år har der også været en flok bjergirsk på vinterbesøg. Turleder: Jens Albrechtsen (tlf. 20 94 91 21) og Kaj Jensen (tlf. 23 28 19 42).



Virksund, Hjarbæk Fjord søn. 16/3 kl. 8.30-12. P-pladsen ved østenden af Virksund dæmningen, Skals. Vi ser, hvad der ligger på vandet ved dæmningen. Er vi heldige, er der mange ænder, gulnæbbede svaner og måske alle tre skalleslugerarter. Alt efter vejr og vind kører vi videre til fx Skals Enge eller den anden vej rundt om Hjarbæk Fjord. Forhåbentlig finder vi et sted med forskellige gæs, så vi kan studere dem. Der er jævnligt set spændende rovfugle ved Hjarbæk Fjord på denne tid. Turleder: Stinne Aastrup (tlf. 23 30 2777).

Geddal Enge søn. 6/4 kl. 9-12. P-pladsen ved Geddal Enge. Vi forventer at se både ænder, gæs og vadefugle i engene. Rørhøgen er sikkert ankommet, og den blå kærhøg er måske ikke rejst nordpå endnu. Der er også chance for at få lille skallesluger at se. Blandt småfuglene er standfuglene og de tidligst ankomne trækfugle begyndt at synge fra træer og buske. Vi slutter turen med vores medbragte kaffe og evt. madpakke. Turleder: Kirsten Marie Haugstrup (tlf. 24 47 44 53) og Susanne Primdahl (tlf. 21 70 62 03).

Agerø lør. 26/4 kl. 7.30-11. Agerø P-pladsen efter dæmningen. Besøg i Fugleværnsfondens reservat, Østagerø og muligvis Sydagerø. Der er ofte mange fugle på denne tid af året. Ynglefugle, der har overvintret under sydlige himmelstrøg, er ankommet, og overvintrende trækfugle er endnu ikke afrejst. De lysbugede knortegæs og hjejlerne vil nok være dominerende. Turleder: Erling Andersen (tlf. 97 93 64 27/30 23 64 27).

Gråmejserne

Hverdags-
TURE

Vandstære- og isfugletur tirs. 4/2 kl. 9-12. P-pladsen ved Niels Bugges Kro, Ravnsbjergvej 69, Viborg. Vi besøger flere forskellige lokaliteter og kigger efter vandstær, isfugl, bjergvipstjert og andre småfugle som spætter, træløbere, mejser m.m. Turleder: Karsten Hansen (tlf. 40 47 89 24).

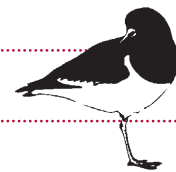
Grynderup Sø ons. 26/3 kl. 9-13. Bystedvej 57, Nautrup, Roslev. Vi følges ad fra mødestedet til P-pladsen på Bysted Møllevej. Her er vi i tæt kontakt med de lavvandede enge og kan få et godt indblik i, hvad engene gemmer af vadefugle, ænder og gæs. Senere kører vi til udsigtsplatformen ved Grynderupvej samt til søens nordende. Turleder: Anni Ooppelstrup (tlf. 28 93 10 72).

Vejlerne ons. 16/4 kl. 8-12. Kærupholmskjulet, Fjordvej 23, Frøstrup. Vi vil køre rundt til de forskellige skjul og se, hvad der er. På denne tid af året er vejlerne fyldt med ænder, gæs, lappedykkere, skestorke, rørdrum, traner, rovfugle og en del vadefugle. Turleder: Erling Andersen (tlf. 97 93 64 27/30 23 64 27).



Sangsvanen ses ofte fouragere på marker i vinterhalvåret. Den yngler yderst sjældent her i landet. Foto: John Larsen.

DOF Sydvestjylland



Kontakt:

Kim Mogensen · Dalsvinget 44 · 7200 Grindsted · Tlf. 40 59 22 44
Email: kim.mogensen@mvb.net

Se også www.dofsydvest.dk

MØDER

Generalforsamling tirs. 18/2 kl. 19. Myrthuegård. Dagsorden i følge vedtægterne.

TURE

Tørning Mølle ved Haderslev lør. 15/2 kl. 8. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19 i Esbjerg. Hjørnet af P-pladsen længst fra biblioteket. Vi kigger efter isfugl, vandstær og bjergvipstjert i bækken og efter småfugle og spætter i den omgivende løvskov. Et besøg ved det nærliggende Hindemede og Pamhule Skov skulle også kunne nås. Tilmelding senest 13/2 til Søren Peder Nielsen (tlf. 40 87 58 82/soren-p@esenet.dk). Turledere: Kim Mogensen og Søren Peder Nielsen.

Ud i det blå lør. 15/3 kl. 8. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19 i Esbjerg. Hjørnet af P-pladsen længst fra biblioteket. Vi lader inspirationen og aktualiteten råde, men mon ikke vi i alt fald skulle finde nogle spætter her i slutningen af vinteren. Tilmelding senest 13/3 til Sven Bødker (tlf. 40 62 13 70/laerkecb@gmail.com). Turledere: Sven Bødker og Kim Mogensen.

Myrthue - Ho Bugt Nord lør. 29/3 kl. 8. Myrthuegård. Formiddagstur, hvor vi går rundt ved Myrthue og ud til "Knolden" og kigger efter ænder og gæs, og hvad der ellers måtte være. Tilmelding senest 27/3 til Søren Peder Nielsen (tlf. 40 87 58 82/soren-p@esenet.dk). Turledere: Michael Johansen og Søren Peder Nielsen. Turen arrangeres i samarbejde med NaturSydvest.

Draved Skov og Kongens Mose lør. 12/4 kl. 8. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19 i Esbjerg. Hjørnet af P-pladsen længst fra biblioteket. Spættetur i en rigtig naturskov. Vi håber på stor og lille flagspætte, sortspætte og grønspætte. Derefter leder vi efter tranerne i Kongens Mose. Tilmelding senest 10. april til Sven Bødker (tlf. 40 62 13 70/laerkecb@gmail.com). Turledere: Sven Bødker og Kim Mogensen. Turen arrangeres i samarbejde med NaturSydvest.

Mandø lør. 26/4 kl. 8. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19 i Esbjerg. Hjørnet af P-pladsen længst fra biblioteket. Mandø er tit god for en overraskelse her midt i træktiden. Tilmelding senest 24. april til Sven Bødker (tlf. 40 62 13 70/laerkecb@gmail.com). Turleder: Sven Bødker.

Nordfyn søn. 4/5 kl. 8. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19 i Esbjerg. Hjørnet af P-pladsen længst fra biblioteket. Vi besøger to lokaliteter ejet og naturgenoprettet af Åge V. Jensens Fonde: Ølund ved Odense Fjord og Gyldensteen Enge. Det sidste skulle være et nyetableret nor, idet man planlægger at lede havvand ind over området fra slutningen af marts. Tilmelding senest 2/5 til Søren Peder Nielsen (tlf. 40 87 58 82/soren-p@esenet.dk). Turledere: Sven Bødker og Søren Peder Nielsen.

DOF Sønderjylland



Kontakt:

Formand: Gert Fahlberg, Sottrupskov 10, 6400 Sønderborg
Tlf: 74 46 83 21 E-mail: gert.fahlberg@bbsyd.dk

Ture: Karl Schlichter, Nørremark 36, 6230 Rødekro. Tlf: 74 66 13 96
E-mail: karl.schlichter@privat.dk

Panurus: Gabor Graehn, Nyvang 10, 6400 Sønderborg.
E-mail: gaborgraehn@gmail.com

Se også nyheder og ture på www.dof-sj.dk samt i Panurus

TURE

Trillen, Sydals søn. 23/2 kl. 10-12. P-pladsen i skoven lige før Hørup hav. Der ses normalt mange vintergæster såsom ænder, skalleslugere og svaner. Turleder: Kaj Abildgaard (tlf. 74 42 50 05).

Find uglerne lør. 1/3 kl. 24-? I forbindelse med start på ATLAS-undersøgelsen opfordrer vi så mange som muligt til at undersøge sit eget nærområde eller sit valgte kvadrat i ATLAS. Det er altså ikke en tur, hvor vi samlet går et område igennem, men en fællesaktivitet, hvor vi selv eller sammen med andre åbner ATLAS-undersøgelsen med at finde så mange territoriehævdende ugler på undersøgelsens 1. dag. Husk at indtaste observationerne. Hvis du ikke allerede er tilmeldt et kvadrat, så skynd dig. Du kan dog godt indtaste observationer uden at være tilmeldt ATLAS. De lokale ATLAS III koordinatører: Gerd Bonnesen (tlf. 25 70 38 28), Bjarne Nielsen (tlf. 61 67 51 68) og Jesper Leegaard (tlf. 25 65 86 90).

Ketting Nor, Als søn. 2/3 kl. 10-12. Ved dæmningen over Noret. Om vinteren ses gerne stor og lille skallesluger, hvinænder m.m. Mødested: Ved dæmningen over Noret. Turleder: Viggo Petersen (tlf. 51 3513 73).

Spættetur i Draved Skov lør. 15/3 kl. 7-10. P-pladsen i Draved Skov, Dravedvej. Vi har 4 spættearter i Draved Skov, så vi håber at opleve alle 4. Vi skal også se på traner. Turleder: Inger Sønnichsen (tlf. 23 62 99 34).

Kegnæs (Hartsø mv.) lør. 22/3 kl. 10-13. P-pladsen lige efter Drejet. Sidste år havde vi en god tur, så vi prøver igen en tur til Kegnæs. Under gode forhold kan der være meget at se på ved Hartsø. Turleder: Hans Jørgen Leth Hansen (tlf. 29 78 69 70).

Fugletræk ved Tontoft Nakke søn. 6/4 kl. 6-12. Tontoft Nakke. Mulighed for mange rovfugle som musvåge, rød glente, høge og falke. Af småfugle kan der forekomme store mængder af finker, duer, hvide vipstjerter og droslers, samt god mulighed for en spændende havfugl eller småfugl. Turleder: Dennis Langholz (tlf. 27 52 72 44).

Sandbjerg Sø tirs. 8/4 kl. 18.30-20.30. P-pladsen bag Sandbjerg Gods. Vi ser på søens ynglefugle især grågæs, lappedykkere og stor skallesluger. Vi vil kigge efter isfuglen, selvom arten er gået meget tilbage. Mødested: Turleder: Gert Fahlberg (tlf. 74 46 83 21).

Tinglev Mose lør. 12/4 kl. 8-11. Ved Søhuset med tilkørsel fra Visgårdvej. Følg skiltningen fra Bajstrup eller Bjerndrup. Vi vil på turen rundt i mosen se på de fugle, der er i mosen på dette tidspunkt. Mosen er meget fugtig, så vandtæt fodtøj er nødvendigt. Mulighed for blåhals, fyrremejse, sortstrubet bynkefugl, rørhøg og måske er tranerne på ynglepladsen. De fleste sangere er derimod endnu ikke dukket op. Turleder: Egon Iversen (tlf. 74 41 57 19).

Hindemade og Slivso søn. 13/4 kl. 8-13. P-pladsen ved Tønder Svømmehal, Sønderlandevej 4. Vi vil se, hvad disse to genoprettede lokaliteter byder på af ænder, gæs, småfugle, vadere og rovfugle. Der er samkørsel. Husk madpakke. Turleder: Inger Sønnichsen (tlf. 23 62 99 34).

Augustenborg Slotspark tirs. 15/4 kl. 18.30-20.30. P-pladsen i skovens nordøstlige hjørne. Vi vil især gå efter parkens karakterfugle: huldue, ravn og korttået træløber. Turleder: Svend Ove Jensen (tlf. 74 43 40 33).

Fredsmaj, Sønderskoven, Sønderborg ons. 23/4 kl. 19-21. Ved Fiskerhytten. Parkering: Vendepladsen på Hjort Lorenzens Vej. Stedet har udviklet sig positivt. En del gæs og ænder mm. Turleder: Kaj Abildgaard (tlf. 74 42 50 05).

Hostrup Sø + Søgård Sø og Skov lør. 26/4 kl. 10-13. P-pladsen ved Hostrup Sø ved den gamle hovedvej. Kan vi mon finde ørne og sortspætter? Turleder: Kaj Abildgaard (tlf. 74 42 50 05).

Fugletræk ved Tontoft Nakke søn. 27/4 kl. 6-12.30. Tontoft Nakke. Mulighed for mange rovfugle som musvåge, fiskeørn, falke og høge samt en del trækkende småfugle som f.eks. engpipere, droslers, svaler og irisker. Vadefugle og havfugle ses også. Rundt omkring i krattene ses mange småfugle. Som altid er der chance for en sjælden fugl. Turleder: Dennis Langholz (tlf. 27 52 72 44).

Gå til Fugl igen i 2014 - på tirsdage kl. 16. Mødested bliver annonceret på www.dof-sj.dk. På disse ture får du mulighed for at optræne og øve dig i se på fugle: Adfærd, udseende, stemme. På tre tirsdage kan du møde op på nedenstående lokaliteter. Vi går en tur og bestemmer, hvad vi ser og hører. Til stede vil være DOF'ere fra Lokalgruppe Haderslev. Ingen tilmelding, men husk kikkert og lidt varmt. Kontakt og info: Aleks Lund (tlf. 23 90 07 14), Elisabeth Bech (tlf. 20 40 69 19) og Helle Regitze Boesen (tlf. 40 78 16 20).

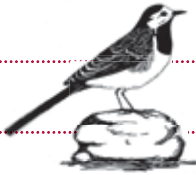
29/4: Gram Slotspark, **13/5:** Stensbæk Plantage, **20/5:** Hejls Nor

Hostrup Sø + Søgård Sø og Skov lør. 3/5 kl. 10-13. P-pladsen ved Hostrup Sø ved den gamle hovedvej. Kan vi mon finde ørne og sortspætter? Turleder: Kaj Abildgaard (tlf. 74 42 50 05).

RESERVATERNE

Oprydning og forårsfugle på Stormengene lør. 22/3 kl. 13-18. P-plads for enden af Stormengevej/Rimmevej. Der er masser af forårsfugle, og der er masser af vinterskidt på Stormengene. Derfor kombinerer vi fuglekig med oprydning. De gode fugleoplevelser er viber, lærker, gæs og vadefugle, som alle gør brug af engene og Vadehavet ved Rømø sydspids. De gode oplevelser er også at give naturen en hjælpende hånd med at fjerne skidt og skrammel, som i vinterens løb er skyllet i land. Vi sørger for affaldssække og ikke mindst en forfriskning. Du skal blot huske kikkert, arbejdshandsker, praktisk tøj og kaffe/te. Turleder: Martin Iversen og Georg Baun.

Fugle og forår i Sølsted mose tors. 10/4 kl. 19-21. P-plads for enden af Brændevej på sydsiden af Sølsted Mose. Fuglenes sang er nu i fuld gang. På en aftentur rundt i mosen byder vi velkommen til de mange sangfugle, der vender tilbage fra de sydlige himmelstrøg. Du kan lære løvsangerens, gransangerens, rødhalsens og mange andre sangfugles sang at kende. Måske venter de første svaler os. Men også andre spændende mosefugle kan dukke op - trane eller en fyrremejse. Der bliver også lejlighed til at høre om den nyeste udvikling i LIFE-projektet. Turleder: Martin Iversen.



DOF Fyn

Kontakt:

Formand: Henrik Kalckar Hansen . Norddalen 27 . 5260 Odense S
Tlf. 30 70 90 38 . E-mail: kalckar@webspeed.dk

Eskursionsudvalg

Michael Mosebo Jensen . Gammel Højmevej 104 . 5250 Odensen SV.
Tlf. 26 82 07 29 . E-mail: mmj@doffyn.dk

MØDER

Generalforsamling ons. 26/2 kl. 19-22. Naturskolen, Åløkkestedet, Hudevad Byvej 20. 1. Valg af dirigent, 2. Bestyrelsens beretning, 3. Fremlæggelse af revideret årsregnskab, 4. Budget for 2014, 5. Valg til bestyrelsen samt valg af suppleanter. 6. Valg af revisor og revisorsuppleant. 7. Evt. Forslag fra medlemmer skal for at kunne gøres til genstand for en generalforsamlings beslutning, være formanden Henrik Kalckar Hansen i hænde senest 3 uger før generalforsamlingen.

TURE

Begyndertur til Stige Ø søn. 9/2 kl. 9-12. Tilmelding til turlleder Dieter Maaszen (tlf. 66 16 68 61), hvor du kan høre nærmere om, hvor I mødes. Der kan være mange andefugle og måske blå kærhøg og havørn.

Begyndertur til Ølundgård søn. 2/3 kl. 8. Der vil være fokus på diverse andefugle og rovfugle samt de første forårsbebudere. Tilmelding til turlleder Dieter Maaszen (tlf. 66 16 68 61).

*Hvinanden yngler i hule træer eller kasser. Hannen frembringer under flugten en lyd, som fuglen har sit navn efter.
Foto: John Larsen.*



RESERVATERNE

Åbent Hus ved Gulstav Mose søn. 6/4 kl. 10-12. Fugletårnet ved Gulstav Mose. Fra p-pladsen følges stien til Gulstav Vesterskov. Fugleværnsfondens lokale arbejdsgruppe står klar i fugletårnet med kikkerter og teleskoper. Vibe og lærke er for længst ankommet, og mosen syder af aktivitet. Især de gråstrubede lappedykkere gør sig bemærket. Måske også et hult drøn fra rødtrummen i ny og næ?

Tur fortsat til Tryggelev Nor søn. 6/4 kl. 13-15. P-pladsen ved Tryggelev Nor. Ederfugletrækket er endnu ikke forbi og på gode dage kan man opleve et fantastisk træk passere helt tæt forbi land. Der er stadigvæk mange ænder i noret. Hormonerne bobler, og hannerne gør alt, hvad de kan, for at indynde sig hos hunnerne. De første rovfugle er så småt også ved at indfinde sig - måske årets første rørhøg?

Monnet søn. 9/3 kl. 8. Fyns største strandeng rummer lidt af hvert på dette tidspunkt. Sangsvanerne synger på deres højeste, lige inde de drager nordover, mens vandrefalken sikkert stadig sidder derude på sin knold og ser den ene forårsbebuder efter den anden indfinde sig. Tilmelding til turlleder Poul Rasmussen på tlf. 23 24 56 13/62 54 10 32.

Ugle/spættetur til Midtjylland fre. 14/3 - lør. 15/3. Ring til turlleder Eske Mortensen på tlf. 40 18 16 28 og hør nærmere om dette spændende nye initiativ.

Fyns Hoved søn. 6/4. Ring til Eske Mortensen på tlf. 40 18 16 28 og hør nærmere om mødetid og -sted. Der skulle være en god mulighed for mange små - og rovfugle på dette tidspunkt.

Sønderjylland søn. 27/4. Ring til turlleder Eske Mortensen på tlf. 40 18 16 28 og hør nærmere om denne tur til et område, der aldrig svigter. Der er altid noget at opleve i det sønderjyske.

DOF Storstrøm



Kontakt:

Michael Thelander . Løjtoftevej 175 . 4900 Nakskov . Tlf. 54 92 83 46

E-mail: m.thelander@post.tele.dk

Se mere på hjemmesiden: www.dof-storstroem.dk

MØDER

Generalforsamling lør. 22/2 kl. 13. Avnø Naturcenter, Flyervej 40, Lundby. Dagsorden iflg. vedtægterne. Den samlede dagsorden med indkomne forslag offentliggøres på lokalafdelingens hjemmeside senest 2 uger før generalforsamlingen (www.dof-storstroem.dk).

Onsdags/mandagsmøder i Næstved kl. 19. Fritidscentret, H. C. Andersensvej 24, Næstved. Parkering ved Fritidscentret, ikke ved Boligselskabet. Kontakt: Finn Jensen (tlf. 51 31 17 39), Bent Nielsen (tlf. 21 74 54 84), Lisbeth Petersen (tlf. 29 91 47 11).

17/2: Fuglene omkring os /Lolland og Falster ved Asbjørn Jensen.

24/3: Mads Elley deltog i en tur til Svalbard i 2013. Han vil fortælle om og vise billeder fra oplevelsen.

Tirsdagsmøder i Allerslev kl. 19. Allerslev gl. Skole, Enghavevej 2b, Allerslev. Kontakt: Holger Jensen (tlf. 55 99 63 45). Der serveres kaffe, the og småkager.

4/2: Ole Lund Jensen og Per Hirslund fortæller om "Australien på langs".

11/3: Per Schiermacher-Hansen og Kristian Ribers fortæller om oplevelser på Sri Lanka.

Torsdagsmøder i Nykøbing F. kl. 19. Fjordskolen, Fjordvej 46, Nykøbing F. BEMÆRK! Nyt mødelokale: Ungdomskolens gamle lokaler i kælderens. Kontakt: Birthe, Freddy, Asbjørn og Benny (tlf. 25 14 39 39).

6/2: Gert Jeppesen viser billeder fra sin tur til Goa i Sydindien.

6/3: Lars W. Christoffersen: Mød op og bliv bedre til at høre fuglene før du ser dem.

Det er da kun idioter, der ser på fugle v. Sebastian Klein søn.

16/3 kl. 14. Avnø Naturcenter, Flyervej 40, 4750 Lundby. Har du undret dig over, hvorfor folk ser på fugle? Efter dette foredrag har du svaret. Få et kig ind i fugleverdenens midte som den ses gennem Sebastian Kleins skæve og humoristiske kikkert. Sebastian er en af Danmarks mest indædte og erfarne fuglekiggere, der siden barnsben har set verden gennem en kikkert. Naturvejleder Kari Hald har stillet lokaler til rådighed til dette spændende arrangement, hvor Sebastian fortæller om sin passion for fugle og nogle af sine fugleoplevelser, ligesom han gerne deler ud af gode tips. Billetpris: Prisen er 125 kr. inkl. kaffe og kage. Tilmelding til Lisbeth Oberton Petersen (oberton@petersen.mail.dk). Når din tilmelding er bekræftet indbetales på DOF Storstrøms konto i Jyske Bank reg.nr. 5041 kontonr. 4005392. Husk at angive "Foredrag Avnø" samt navn.

TURE

Knudshoved Odde ons. 12/2 kl. 10-?. Ved Knudskovgård, d.v.s. så langt ud som man må køre på en hverdag. Betalingsanlægget - 15. kr. pr. bil. Herude kan der være store flokke af gæs og svaner. Ofte er sanglærken ankommet, ligeledes raster blå kærhøg, tårnfalk og måske havørn. Om vi går over Draget afhænger af vandhøjden. Turleder: Lars Christoffersen (tlf. 23 29 90 63).

RESERVATERNE

Tur til Hyllekrog søn. 23/2 kl. 10-14. P-pladsen ved foden af Hyllekrogtangen (øst for sommerhusene). I samarbejde med lodsejeren arrangerer vi igen i år den traditionelle tur til Hyllekrog, inden tangen lukkes for offentligheden i ynglesæsonen. Vi holder pause og frokost i "Ninas Hus". Der er mulighed for at se vintergæster som bjergirisk og snespurv, og måske ser vi de første forårsbedudere, såsom vibe, stor præstekrave og sanglærke. Turleder: Uffe Nielsen. Pris: 20 kr. pr. voksen.

Åbent Hus i fugletårnet på Nyord Enge søn. 2/3 kl. 10-13. Fugletårnet på Nyord, ca. 1 km efter broen fra Møn til Nyord. Arbejdsgruppen står endnu engang parat med kikkert og teleskoper samt hjælp til artsbestemmelse af nogle af de fugle, man i disse dage kan opleve på engene. Havørn er en sikker gæst på denne årstid.

Saksfjed - forårstræk tors. 27/3 kl. 10-14. P-pladsen ved foden af Hyllekrogtangen. Hyllekrog og Saksfjed området byder ikke kun på et spændende fugletræk om efteråret. Om foråret er der i høj grad også noget at komme efter. På denne tid af året kulminerer eder fugletrækket og det er også nu der er gode chancer for at se indtrækkende rov fugle. Turleder: Allan Gudio Nielsen.

Hør lærkesang ved Nyord Enge søn. 6/4 kl. 10-13. Fugletårnet på Nyord, ca. 1 km efter broen fra Møn til Nyord. Arbejdsgruppen står endnu engang parat med kikkert og teleskoper samt med hjælp til artsbestemmelse af nogle af de fugle, man i disse dage kan opleve på engene. Højt over dem alle synger den lille lærke.

Saksfjed - forårstræk tors. 10/4 kl. 10-14. P-pladsen ved foden af Hyllekrogtangen. Hyllekrog og Saksfjed området byder ikke kun på et spændende fugletræk om efteråret. Om foråret er der i høj grad også noget at komme efter. Vi starter med lidt havobs og fortsætter bagefter med en tur op til Saksfjed. Turleder: Allan Gudio Nielsen.

Vintertur til Skåne lør. 1/3 kl. 6.30-19. Dagstur til Skåne, hvor bl.a. flere af Skånes mange søer og Fyledalen vil blive besøgt. Opsamling af deltagere flere steder. Turpris: kr. 315,- pr. deltager. Ungdomsmedlemmer kr. 150,-. Turledere: Benny Steinmejer og Finn Jensen. Tilmelding senest 14/2. Flere oplysninger og tilmelding ved Steen Herup (tlf. 48 28 80 16/steenherup@hotmail.dk). Læs mere på www.dof-storstrøm.dk

Borreby Mose lør. 29/3 kl. 8. Fra Rådmandshaven i Næstved (samkørsel). Mødested i Borreby mose på den lille p-plads nærmest godset. Mulighed for mange vadefugle og måske en tidlig rørhøg, ænder og gæs. Varighed 4-6 timer. Turleder: Bent Rung Nielsen (tlf. 30 88 97 52).

Ålebæk Strand, Øst-Møn lør. 12/4 kl. 7-12. Lille p-plads for enden af Ålebæk Strandvej. Gode muligheder for iagttagelse af sortstrubet lom, lappedykkere (evt. Nordisk), diverse ænder og rastende småfugle i krattene. Hvis vejret er til det, kan der ses trækkende rovfugle, drosselfugle, finker og måske svaler, gæs og traner. Bliver der tid, kører vi videre til en af de andre Østmønske fuglelokaliteter. Turleder: Per Schiermacker-Hansen (tlf. 23 49 95 30).

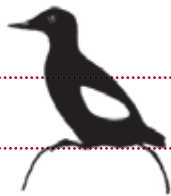
Fuglestemmeture Haslev onsdage kl. 19-21. P-pladsen mellem biblioteket og kirken. Vi går via kirkegården (mange småfugle) ud til Skoleengen, og retur langs det levende hegn. Alle er velkomne. Turleder: Leif Tureby, 5631 6095.

Datoer: **7/5, 14/5, 21/5, 28/5, 4/6, 11/6.**



Tur til Hallands Väderö 29 - 31/5. Start fra Nykøbing F. Station kl. 7, Vordingborg Station, Aarslevsgade, Det Gamle Posthus kl. 7.30, Næstved Station, Kvægtorvet, kl. 8 og P-pladsen ved motorvejsafkørsel 37 Rønnede kl. ca. 8.20 (P-plads ved toiletterne). Vi skal over de tre dage besøge en masse spændende lokaliteter inden vi besøger Hallands Väderö. Der vil bl.a. være mulighed for mange arter af rovfugle, vadefugle og småfugle. Vi går efter at finde arter som urfugl, trane, natravn, sortstrubet lom og lille flagspætte. På Hallands Väderö er der bl.a. tejest, lomvie, alk, skovpiber og karmindompap samt sæler. Vi skal bo på Rasta Hallandsåsen hovedsagligt i dobbeltværelser. Der er plads til 30 deltagere. Pris: 2.695 kr. Bindende tilmelding senest 28/3 til Birte Ehlers (tlf. 54 85 75 26/21 46 64 56/birte-ehlers@live.dk). Modtagelse af tilmelding på e-mail vil blive bekræftet. Turledere: er Finn Jensen og Lars Christoffersen. Kontaktperson er Holger Jensen (tlf. 55 99 63 45), der er ansvarlig for at oplyse om rejsearrangøren Ørslev Rejsers almindelige regler. Læs mere om de mange lokaliteter, kost, logi og en nærmere beskrivelse af turens forløb på www.dof-storstroem.dk

Vestsjælland LOKAL



DOF Vestsjælland

Kontakt:

Formand: Rolf Lehrmann . Egevangs Allé 18 . 4180 Sorø
Tlf. 57 83 58 89/30 45 70 35 . E-mail: rolf.lehrmann@gmail.com

Lokalbladet Bladsmutten

Redaktør Henrik Baark . E-mail: bladsmutten@mail.dk

MØDER

Atlas III projektet tirs. 25/2 kl. 19-22. Stenstuegade 3, Slagelse, lokale 2. Præsentation af 'Atlas III', den tredje kortlægning af Danmarks fugle. Fuglene skal tælles i kvadrater på 5 gange 5 kilometer, og der bliver god mulighed for at deltage i tællingerne. Tilmelding til: Jan Kiel (e-mail: jaki@sceu.dk) eller Lene Smith (e-mail: lene@lsmith.dk) tlf. 51 32 98 37).

DOFbase kursus i anledning af Atlas III tirs. 4/3 kl. 19-22. Sorø Kultur- & Fritidscenter, lokale 111, (Stueetagen), Frederiksvej 27, Sorø. Bliv fortrolig med DOFbasen både til indtastning af dine egne observationer og i forbindelse med Atlas III projektet. Medbring din egen PC og notesbog. Kurset er gratis for medlemmer. Tilmelding til Rolf Lehrmann (rolf.lehrmann@gmail.com) senest 24/2. Læs mere på www.dof-vestsjælland.dk. Instruktører: Jan Kiel og Lasse Braae.

Foredrag om Natuglen ons. 5/3 kl. 19-22. Den store mødesal på Holbæk Bibliotek (Nygade 9-13, Holbæk, tæt på stationen). Natuglen spiller en stor rolle i folks bevidsthed og findes både i skove og i det åbne land. Natuglen er stadig almindelig, selvom den er forsvundet mange steder. Gennem 60 år har Johannes Bang beskæftiget sig med

ringmærkning af natugler og har i den forbindelse haft rig lejlighed til at foretage mange ynglebiologiske iagttagelser af natugler, der yngler i skove, og natugler, der yngler i det åbne land. Ringmærkningen har givet mange oplysninger om ungerne spredning, deres levetid og natuglens dødsårsager. Samtidig vil han fortælle om den mytologi, der er knyttet til natuglen. Kontaktpersoner: Kirsten Laursen & Henrik Baark (tlf. 57 82 02 30 / 61 30 20 53). Arrangeres i samarbejde med Nordvestsjælland Naturhistoriske Forening.

TURE

Skælskørområdet søn. 9/2 kl. 10. Nedkørslen til campingpladsen ved Skælskø Nor. Vi ser på rastende fugle ved noret og fjorden. Der køres til andre lokaliteter, hvor der er mulighed for blå kærhøg, fjeldvåge, havørn og diverse gæs og svaner. Turleder: Anders Jakobsen (tlf. 40 33 66 41).

Seniortur til Tamosen ons. 19/2 kl. 11-13. P-pladsen ved Suserupgård (Suserupvej 14, Sorø) over for Sorø Golfklub. I Tamosen raster hver vinter et pænt antal lille skallesluger, som både holder til i Susåen og i tørvegravene neden for fugleskjulet. I øvrigt er der mulighed for havørn og blå kærhøg. Turen varer ca. 2 timer. Turledere: Kirsten Laursen og Henrik Baark (tlf. 57 82 02 30/61 30 20 53).

Rovfugletur ved Jyderup søn. 2/3 kl. 10. P-pladsen over for Bromølle Kro. Fra Bromølle Kro kører vi ud til Skarresø, Lille Åmose, Tissø og andre lokaliteter. Turleder: Gerth Nielsen (tlf. 24 98 34 66).

Flasken og Vejen ved Reersø lør. 8/3 kl. 10-14. Kalundborg Vandrerhjem. Vi fordeler os i biler og kører til fugletårnet ved Flasken. Her er der mulighed for at støde til kl. 10.30. Derefter kører vi videre til

RESERVATERNE

Ravnstrup Sø - fuglekassedag med bål og snobrød søn. 9/3 kl. 10-13. P-pladsen v. Ålehusvej (ved indkørslen til nr. 12). Familiedag ved Ravnstrup Sø, hvor vi går en tur og spejder efter forårstegn blandt fugle og blomster. Måske hører vi den gråstrubede lappedykker og vandringskapper om at lyde mest som stukne grise, og vi prøver at fange nogen af de smådyr, som fuglene jager under vandet. Bagefter bygger vi fuglekasser, bager snobrød og brygger cowboykaffe.

Ravnstrup Sø - forårskor og blomsterflor lør. 12/4 kl. 13-15. P-pladsen v. Ålehusvej (ved indkørslen til nr. 12). Vi lytter efter frøer og skrubtudser på det lave vand inderst i rørskoven. Under alle omstændigheder er en række sangfugle på plads, og vi indprenter os deres stemmer og nyder skovbundens vårflor med bl.a. den sjældne skælrod, der blomstrer just nu i april. Hvis vi er heldige, spiller rørhøgen skyhøjt over vore hoveder. Turleder: Henrik Wejdling og Charlotte Stawitzki.

Ravnstrup Sø man. 21/4 kl. 10-12. P-pladsen v. Ålehusvej (ved indkørslen til nr. 12). Hvid og gul anemone kappes med hulrodet lærkespore og lungeurt om at dække skovbunden, og ind i mellem finder vi snylteren, skælroden, der tapper sin næring fra rødderne af skovens navn og hassel. Frøerne er med lidt held stadig i gang, i hvert fald de spidssnude og skrubtudsen, og nu er fuglekoret ved at tage form – med såvel egne arter som lånte fjer fra det sydlige udland. Vi indsnuser vårflorets nektarduft, fanger en rygsvømmer eller to i det lave vand og lærer os fuglenes stemmer, mens vi ser på ænder, lappedykkere og svaner. Turleder: Henrik Wejdling og Charlotte Stawitzki.

Ravnstrup Sø - fuglestemmeaften man. 28/4 kl. 19-21. P-pladsen v. Ålehusvej (ved indkørslen til nr. 12). Denne aften går vi turen ud til det fjerneste fugleskjul ved søens bred og tilbage igen, mens vi repeterer de mange fuglestemmer, der lyder fra rørskov, pilekrat og løvskov – eller fra de omkransende marker og enge. I løbet af foråret bliver der chance for at få de første halv hundrede fuglestemmer ind under huden. Turen gentages **5/5, 12/5 og 19/5**. Turleder: Henrik Wejdling og Allan Gudio Nielsen.

Mosehornuglen ses mest på træk og i vinterhalvåret, hvor de skandinaviske fugle kan overvintre her i landet. Op til 32 mosehornugler blev talt ved Kastrup, København i januar 2010. Foto: Albert Steen-Hansen.



Fårehuset og senere til Sylterne ved havnen, hvor vi går en tur ud til spidsen. På denne tid af året er der gode muligheder for at se en mængde forskellige gæs, ænder og vadefugle alle tre steder. Kontaktperson: Jens Boesen (tlf. 40 31 12 62).

Borreby Mose søn. 16/3 kl. 10. Borreby Gods ved laden. De første forårsbebudere er nu ankommet til mosen. Vi kigger bl.a. efter stor kobbersneppe, klyde, præstekrave, samt diverse ænder, gæs og svaner. Turleder: Anders Jakobsen (tlf. 40 33 66 41).

Nattens lyde i Sorø ved fuldmåne søn. 16/3 kl. 19-21. Statuen af Frederik den 7. på Torvet i Sorø. Natuglerne er udpræget nataktive, og de er særligt aktive omkring fuldmåne. I marts er de i gang med ynglesæsonen, og de giver derfor lyde om natten. Vi går en tur langs søerne ved Sorø og undersøger området med gamle, hule træer for ugler. Måske er det ikke kun natugler, vi opdager, men også andre ugler. Turen er også egnet for familier med lidt større børn. Turledere: Carl Johan Corneliusen (tlf. 26 15 21 27), Henrik Baark og Kirsten Laursen (tlf. 57 82 02 30/61 30 20 53).

Tur til Skåne - spillende urfugle i Fjällmossen og dansende traner ved Pulken lør. 5/4 kl. 4-21. Samkørsel fra Kalundborg. Tilmeldingsfrist 15/3 til Jens Boesen (e-mail: jens@boesen.org). Ved tilmeldingen bedes I oplyse, om I kan stille bil og evt. BroPas til rådighed. Pris 340 kr. Turleder: Jens Boesen (tlf. 40 31 12 62).

Borreby Mose søn. 13/4 kl. 10. Borreby Gods ved laden. Turleder: Anders Jakobsen (tlf. 40 33 66 41). Vi lytter til de første fuglestemmer ved godset. Herfra går vi til den nærliggende mose, hvor vi kigger efter rørhøg, stor kobbersneppe, klyde, brushane, dobbeltbekkasin, atlinøand, knarand, skæmmeise m.fl.

Nordsjælland LOKAL

DOF Nordsjælland

Du kan læse om alle DOF Nordsjællands ture og møder på hjemmesiden: www.dofnordsj.dk. Klik på fanebladet "Ture og Møder" øverst på siden så får du det bedste overblik.

Hvis du har spørgsmål kan du kontakte Luise Ekberg på e-mail luise.ekberg@dofnordsj.dk eller tlf. 20 28 72 73.

RESERVATERNE

Formiddagsfugleture ved Nivå kl. 10.30-13.30. Nivå togstation. Vi følger årets gang ved Nivå og lytter til sang og kald fra de fugle som lever i Nivås varierede natur. Turen er for alle, som ønsker at lære lidt mere om vores hjemlige fugle og det spændende dyre- og planteliv, som Nivå også byder på. Turleder: Allan Gudio Nielsen (tlf. 20 89 09 09). **Ons. 26/2, ons. 26/3, ons. 30/4**

Bornholm LOKAL



DOF Bornholm

Kontakt:

Formand: Carsten Andersen . Bagå 1. 3790 Hasle .
Tlf. 56 96 22 40 . bornholm@dof.dk

Lokalbladet "Gaddisijn"

E-mail: lclemme@mail.dk www.dof-bornholm.dk

MØDER

Generalforsamling tors. 27/2 kl. 19. Bornholms Centralbibliotek i Rønne. Dagsorden ifølge vedtægterne.

Årets naturoplevelser tirs. 8/4 kl. 19. NaturBornholm. Kom og hør, hvad naturforeningerne har at byde på af spændende oplevelser fra året, der gik. I samarbejde med Naturhistorisk Forening, Svampevennerne og Stenklubben.

TURE

De fem små lør. 15/2 kl. 9. Salthammer (sydsiden af rensningsanlægget). Vi prøver i år at besøge de fem små havne: Snogebæk, Årsdale, Svaneke, Vigehavn og Listed. Ofte er sådanne små vandlokaliteter læstet for vinterens vandfugle og sjove fugle langvejs fra. Kom og vær med når vi går på opdagelse i disse sjove områder og med lidt held får en håndfuld fede måger, samt pibere, ænder, skalleslugere og måske en søkonge eller nordisk lappedykker. Turleder Sune Riis Sørensen (suneriis@gmail.com/tlf. 51 90 21 42).

Bastemose og enebærskoven lør. 15/3 kl. 9-12. P-pladsen på Segenvej lige nord for Bastemose. Mosen er en klassiker, som ikke behøver nærmere præsentation. De omgivende områder er mindre besøgte. Vi forventer at besøge det åbne, nyskovede areal syd for mosen og fortsætte turen på den anden side af Segenvej til Enebærskoven. Her er der også opstået lysninger, og der er kommet mere vand i skoven til glæde for Almindens fugleliv. Forhåbentlig er tranerne allerede på plads, og med lidt held møder vi årets første rørhøg, det første kor af sangdrosler samt gransanger. Herudover faste beboere som musvåge, ravn og lille korsnæb. På denne årstid raster desuden ofte stor tornskade i området og rørdrum høres de fleste år. Turledere: Hanne Tøttrup (tlf. 20 27 01 58) og Carsten Andersen (tlf. 56 96 22 40).

Spor i landskabet - Vasegårdsstien lør. 5/4 kl. 9. Gulehald i Listed. Vi følger Strandstien fra Listed til Skansen og herfra langs Vaseå, forbi Vasegård og Dorlja stenbrud og retur til Listed. Turen går gennem forskellige lokaliteter - klippekyst, åløb med småskov, og åbent land, så vi satser på et blandet udvalg af årstidens fugle og en fin naturoplevelse i tilgift. Turleder: Thomas Christensen (tlf. 30 31 95 40).



Stortur til Müritz Nationalpark i Mecklenburg tors. 15 - søn. 18/5.

Muritz See ligger i det Mecklenburgske sø- og skovlandskab, og selv om vi ikke er langt fra Rügen (180 km fra Sassnitz) er fuglelivet meget forskelligt fra det bornholmske. Her yngler havørn, fiskeørn og trane talrigt som nogle af de mere markante arter. Derudover er der meget gode muligheder for at opleve sø- og sumpfugle som rødhovedet and, plettet rørvagtel, flodsanger, græshoppesanger, savisanger, drosselrørsanger, sydlig nattergal m.fl. Af skovfugle håber vi på bl.a. lille skrigeørn, mellemflagspætte, vendehals og pirol, og i det åbne land er der gode muligheder for høgesanger, sortstrubet bynkefugl, hortulan o.m.a. Vi skal bo midt i området i Feriendorf Bolter Kanal med sø og kanal lige udenfor. Den daglige transport i området er en kombination af cykler og minibusser. På den måde kan vi bedre komme dybere ind i områderne. Afgang fra Rønne torsdag 15/5 kl. 8. Hjemme i Rønne søndag 18/5 kl. 15.10. Pris for turen: 1600 kr., der inkluderer transport i minibusser, leje af cykler, indkvartering, morgenmad og frokost i 3 dage. Første dags frokost er ikke med i prisen (medbring madpakke), ligesom aftensmad dernede. Der finder vi et passende spisested for egen regning. I skal selv købe færgebilletter. Turledere: Birthe Egebjerg og Jens Christensen. Tilmelding pr. mail til Jens (jenschristensen50@gmail.com) 1/4 kl. 8 til 15/4. Vi har i alt

16 pladser, så er der flere tilmeldinger, kommer de sidste på venteliste. Yderligere oplysninger: Birthe (tlf. 56 95 33 03) og Jens (tlf. 61 33 04 25).

Sumpmejsen hamstrer og gemmer bog og agern i træernes bark. Sommerens føde består af insekter, mens den om vinteren især lever af nødder og frø. Foto: Jan Skriver.



København LOKAL



DOF København

Vesterbrogade 140. 1620 København V. kbh@dof.dk . www.dofkbh.dk

Fugleture for DOF Københavns medlemmer arrangeres af DOF Travel, Seniorudvalget, Køgegruppen og Roskildegruppen. DOF Travels rejser er annonceret andetsteds i bladet, mens de resterende ture er annonceret nedenfor. Alle ture kan ligeledes ses på vores hjemmeside, www.dofkbh.dk. Alle ture er gratis medmindre andet er angivet.

Betaling af turene

DOF Travel Københavnsafdelingen . Dansk Ornitologisk Forening Vesterbrogade 140A, 1. sal . 1620 København V. . Giro 807 3333 E-mail: travel@dof.dk . www.doftravel.dk

Tirsdagsvagtens kontaktoplysninger

Træffetid: Hver tirsdag fra kl. 18.30-20.00 . Tlf. 33 28 38 00

For betaling af ture arrangeret af Grågæssene, Køgegruppen eller Roskildegruppen se særskilt afsnit.

MØDER

Får vi snart en "endelig" fugleklassifikation? Ons. 26/2 kl. 19.30.

Det Biovidenskabelige Fakultet, lokale A 270.03, Thorvaldsensvej 40, 1871 Frb.C. Professor i biodiversitet, Dr. Jon Fjeldså, fortæller om den nyeste viden inden for vores forståelse af fuglenes udvikling. Hvad kommer der ud af at dokumentere hele arvemassen for alle verdens ca. 10.000 fuglearter? Jon er en af verdens førende forskere på området og en uovertruffen formidler og kunstner.

Generalforsamling tors. 20/3 kl. 19. Fuglenes Hus, Vesterbrogade 140. Dagsorden: 1. Valg af dirigent. 2. Formandens beretning. 3. Fremlæggelse af revideret årsregnskab til godkendelse. 4. Fremlæggelse af budget til godkendelse. 5. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter. Fra bestyrelsen er flg. på valg og genopstiller: Frands Jensen, Erik Agertoft og Torben Dyhrberg. 6. Valg af revisor. 7. Indkomne forslag fra medlemmerne. 8. Eventuelt. Herefter foredrag ved Dr. scient. Hans Meltofte: Biodiversiteten i Arktis opgjort for første gang. Se omtale herunder.

Foredrag v. Hans Meltofte tors. 20/3. Hans Meltofte er redaktør af en ny rapport, Arctic Biodiversity Assessment, der involverer over 200 forskere, der analyserer status og udvikling for den arktiske biodiversitet. Ikke mindst for fuglene er situationen alvorlig. Det gælder arter som ismåge, polarlomvie, søkonge og arktiske vadefugle. Hans er en af de førende forskere på området og kommer i foredraget ind på klimaændringer, overudnyttelse, olieeftersøgning og -udnyttelse. Foredraget ledsages af fotos. Bliv klogere, mere bekymret og mere involveret. Foredraget afholdes efter Københavnsafdelingens generalforsamling i Fuglenes Hus (se opslag herom i dette nummer).

SMÅTURE

Valbyparken og Tippen lør. 8/2 kl. 9-12. Åmarken Station. Vi kigger og lytter efter parkens fugle og ved Kalveboderne ser vi efter andefugle som bl.a. lille skallesluger og lille lappedykker. Turleder: Flemming Christensen (tlf. 28 81 07 83).

Damhussøen lør. 15/2 kl. 10-12. Hjørnet ved Damhuskroen. Vi kigger og lytter efter de tidlige forårstegn, og hvis søen er isdækket bliver det især med fokus på småfuglene. Turleder: Mikkel Holck (tlf. 26 17 37 63).

Gilbjerg Hoved og Gilleleje Havn lør. 22/2 kl. 9-13. P-pladsen ved landevejen nedenfor Gilbjergstenen. På havet ande- og mågefugle samt mulighed for alkefugle og lommer. I havnen ses mange rastende måger, undertiden også gråmåge og ride. Turleder: Jan Hjort Christensen.

Utterslev Mose søn. 23/2 kl. 9-12. Midt på Grønnemose Allé ved foderpladsen. Hvis mosen er isbelagt, er der som regel en våge, hvor der er en koncentration af ænder, gæs og andre søfugle. Småfugle som overtrækkende sanglærker er også en mulighed. Turleder: Nikolaj Noel Christensen (tlf. 40 58 39 78).

Sejersø lør. 1/3 kl. 7.40-13. Havnsø Havn (husk penge til færgen). Der er som regel godt med ænder, lappedykkere, alkefugle, og måske lommer samt havørn på sejlturen. Færgen returnerer efter bare 25 min. i havn på Sejersø. Fra Havnsø kører vi en tur til Stridsmølle og Skarresø for at se efter havørn, isfugl, bjergvipstjert m.m. hvor vi slutter. Turleder: Arne Volf (tlf. 21 63 75 67).

Kystagerparken tirs. 11/3 kl. 9-11. Åmarken Station P-pladsen. Småfugle i parken og andefugle i Kalveboderne. Evt. trækkende sanglærker og musvåger. Turleder: John Speich.

Damhussøen søn. 16/3 kl. 9-12. Hjørnet ved Damhuskroen. Ænder, grågæs, måger og lappedykkere på søen. I de tilstødende haver mange småfugle. Turleder: Mikkel Holck (tlf. 26 17 37 63).

Bolund Holm i Roskilde Fjord tirs. 18/3 kl. 9-12. P-pladsen på A6 overfor Lille Valbyvej. Turleder: Arne Volf tlf. 2163 6567. Vi går Bolund rundt og en tur rundt om Lille Valby, hvis tiden tillader det, og ser hvad årstiden kan byde på. Der kan være sumpet.

Alsønderup Enge lør. 22/3 kl. 9.30-12. P-plads i Nejede Vesterskov. I skoven mange småfugle, måske en tidlig gransanger. På søen andefugle og lappedykkere. Mulighed for musvåge, havørn og tidlige vadefugle. Turleder: Frands E Jensen (tlf. 22 75 40 64).

Bolund Holm i Roskilde Fjord lør. 22/3 kl. 9-12. P-pladsen på A6 overfor Lille Valbyvej. Vi går Bolund rundt og en tur rundt om Lille Valby, hvis tiden tillader det, og ser hvad årstiden kan byde på. Der kan være sumpet. Turleder: Arne Volf (tlf. 21 63 65 67).

Holmesø og Brøndby havn ons. 26/3 kl. 10-12. Broen mellem Brøndby havn og Holmesø. Vi går en tur rundt om søen, hvor vi har mulighed for splitterne og sorthovedet måge. Evt. trækkende små- og rovfugle. Turleder: Rene Rantzau (tlf. 27 20 95 09).

Gribskov ons. 26/3 kl. 8-12. Kagerup Station. Skovens fugle, mulighed for sortspætte og duehøg. Turleder: Peter J. Petersen.

Solbjerg Engsø lør. 29/3 kl. 9-12. P-pladsen ved sydenden. På søen rastende andefugle og i åen med lidt held mulighed for vandstær og isfugl. I skoven de almindelige skovfugle. Turleder: Jan Nielsen (tlf. 40 58 24 46).

Ølsemagle Revle søn. 30/3 kl. 9.30-13. P-pladsen ved Kiosken på Dæmningen Foråret er godt i gang. Sidste weekend før "yngletiden", hvor der til revlens nord- og sydende bliver adgangsforbud. Turleder: Frands E Jensen (tlf. 22 75 40 64).

Borreby Mose (privatbiler) søn. 6/4 kl. 6.30/8-13. Kl. 6.30 på busholdepladsen Ballerup Station eller kl. 8 ved p-pladsen på landevejen gennem Borreby Mose. Vi forventer halemejsje, ænder, gæs, og vadefugle. Med lidt held rørhøg, fiskeørn, vandrefalk eller havørn. Turlederen har plads til to fra Ballerup. Ring hvis du er interesseret i plads eller har ledige pladser. Turleder: Arne Volf (tlf. 21 63 65 67).

Gentofte sø og Brogård mose tors. 10/4 kl. 9-12. Nordenden af søen ved Brogårdsvej. På turen gennem mosen hører vi måske de første sangere og har mulighed for stor flagspætte, spætmejsje og med lidt held vandrikse. På søen ses mange andefugle og lappedykkere, måske også en tidlig fiskeørn. Turleder: Morten Leisvig (tlf. 36 49 79 11).

Gilbjerg Hoved lør. 12/4 kl. 9-11. P-pladsen ved landevejen nedenfor Gilbjergstenen. Mulighed for trækkende musvåger, spurvehøge og med lidt held fx også fiskeørn og havørn. Andefugle over havet samt træk af småfugle. Turleder: Morten Rasmussen (tlf. 40 37 67 42).

Brøndby Strand og Holmesø ons. 16/4 kl. 10-12. Broen mellem Brøndby havn og Holmesø. Mulighed for sorthovedet måge og splitterne. Turleder: René Rantzau (tlf. 27 20 95 09).

RESERVATERNE

Gundsømagle Sø lør. 1/3 kl. 10-13. P-pladsen ved Fugleværnsfondens reservat ved Østrup. På den månedlige optællingstur i reservatet går vi ad trampesten gennem rørskovene til fugletårnene. Fra de to fugletårne har vi et fantastisk syn over søen, rørskovene og de tilstødende enge. Vi vil kigge og lytte efter de første forårsbedudere som lærker og viber på Gåseengen samt rastende andefugle på søen.

Gundsømagle Sø - forårsfugle lør. 5/4 kl. 9-12. P-pladsen ved Fugleværnsfondens reservat ved Østrup. Foråret er for alvor kommet til Gundsømagle Sø. Fra gangbroen og fugletårnene holder vi ud kig med de mange fugle, som allerede er i fuld gang med at forsvare deres territorier med næb, kløer og sang.

Damhussøen lør. 19/4 kl. 9-12. Hjørnet ved Damhuskroen. Ænder, grågæs, måger og lappedykkere på søen. I de tilstødende haver mange småfugle og evt. korttået træløber. Turleder: Mikkel Holck (tlf. 26 17 37 63).

Jægersø og St. Vejleå fugletårn man. 21/4 kl. 10-12. Busstop ved Museet Arken. Vi ser efter ænder og vadefugle. Turleder: Rene Rantzau (tlf. 27 20 95 09).

Ishøj Strand lør. 26/4 kl. 9-12. P-pladsen ved FDM Camping. Ænder og vadefugle samt småfugle. Turleder: Flemming Christensen (tlf. 28 81 07 83).

Hellebæk søn. 27/4 kl. 8-12. P-pladsen ved materielgården. Mulighed for trækkende rovfugle f.eks. rød glente, musvåge og fiskeørn. I skoven forventes mange småfugle. Turleder: Vicky Knudsen (tlf. 60 29 69 86).

Porsemosen søn. 4/5 kl. 8-12. P-plads ved Kroppedal Museum (Kroppereds Allé 3) med indkørsel fra Ole Rømers Vej. Vi vil lytte til forårets store fuglekor, og med lidt held se eller høre gråstrubet lappedykker, vandrikse, rørhøg og måske rørdrum og pungmejsje. Medbring evt. forplejning samt vandtæt fodtøj. Turledere: Karin Bach, Elsebeth Bindslev og Erik Mandrup Jacobsen. Tilmelding til Erik (emja@orbicon.dk/tlf. 40 40 06 18) senest den 1/5 (maks. 15 deltagere).

CYKELTURE

Vestamager (cykeltur) lør. 5/4 kl. 8-13. Vestamager Metrostation. Vi ser efter rastende vadefugle, ænder og gæs. Med god vind og held ser vi trækkende traner samt vandrefalk og havørn. Turleder: Jan Nielsen (tlf. 40 58 24 46).

BUSTURE

Skåne lør. 1/3. Afgang Sjælør Station kl. 8. På denne forårstur besøger vi de traditionelle områder med mulighed for havørne, kongeørne og adskillige røde glenter. Mulighed for nordtrækkende gæs og rovfugle. I skoven mulighed for droesler, korsnæb og trommende spætter. Tilmelding sker ved at indbetale kr. 281 for voksne og kr. 141 for unge under 13 år på giro 807 3333 (ved netbank girokort type 01 eller reg. nr. 4180) eller ved check til DOF Travel's adresse senest 14/2. Mrk. B2. Turledere: Søren Sørensen og Hans Harrestrup Andersen.

NØ-Skåne lør. 12/4. Afgang fra Sjælør Station kl. 6.30. Tranerne er begyndt at raste i nordøst Skåne i større antal (op til 2000). Vi besøger disse områder og håber på at opleve tranedansen. Herefter besøges nogle af de fine rasteområder i nærheden fx Hammarsjön og Østersøkysten ved Rävlanda Skyt felt samt den smukke dal i Degeberga. Her har vi mulighed for at se fx vandstær, bjergvipstjert, rørdrum, de første fiskeørne, mange gæs og ænder samt havørn. Tilmelding sker ved at indbetale kr. 299 for voksne og kr. 150 for unge under 13 år på giro 807 3333 (ved netbank girokort type 01 eller reg. nr. 4180) eller ved check til DOF Travel's adresse senest 14/3. Mrk. B3. Turledere: Jan Nielsen, Mikkel Holck og Rene Rantzau.

SALTHOLM

NB: Kun 9 deltagere pr. tur (tilmelding til Tirsdagsvagten på tlf. 33 28 38 00 før indbetaling). Når meddelelse om plads på tur er fået indbetales turens pris på giro 807 3333 (ved netbank girokort type 01 eller reg.nr. 4180) eller ved check til DOF Travels adresse så beløbet er DOF Travel i hænde inden 14 dage efter tilsagn om plads på turen. Mødested: Kastrup Fiskerihavn, Amager Strandvej 407 (angivet med tydeligt skilt på vejen), der er begrænset P-plads på havnen, der er 10 min. gang fra Kastrup Metrostation eller med bus 5A til stoppestedet Skøjtevej. Alle ture starter normalt kl. 8. Medbring mad og drikke. Vandtæt fodtøj er ofte påkrævet. Se flere ture på www.doftravel.dk. **Søn. 27/4.** Turleder: Morten Leisvig. **Sl. Lør. 3/5.** Turleder: Søren Sørensen. **S2, Lør. 10/5.** Turleder: Rene Rantzau. S3





MØDER

Alle foredrag afholdes i Vanløse Kulturhus, Frode Jacobsens Plads 4, 2720 Vanløse. Tæt ved S-tog og Metro. Starttidspunkt kl. 11.30. Der serveres kaffe/te fra kl. 11. Alle foredrag illustreres med farvebilleder.

Ons. d. 12/2: Nordøst Island 2008 + "Mine bedste skud gennem årene" v/Peter Vadum. Entre kr. 20.

Ons. d. 12/3: "Mit liv som aktiv fuglekigger med fotos fra nær og fjern" v/Klaus Malling. Entre kr. 20.

TURE

Betaling Betaling for seniorture foregår udelukkende pr. giro eller bank (ved bankoverførsel: reg.nr. 9541) 6-007-2035 DOF København, Seniorudvalget, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V. Evt. framelding til endagsbusture må finde sted senest onsdag før turens afholdelse. Det indbetalte beløb returneres fratrukket et ekspeditionsgebyr på kr. 20/pers. Bemærk: Vi sender ingen bekræftelse på endagsbusture. Du er på listen, hvis ikke du hører fra os. På flerdagsbusture sender vi bekræftelse på din tilmelding.

Kontakt: Jan Chr. Møllerup (tlf. 40 50 84 87/f.mollerup@mail.dk)
Turledere: Elsebeth Gludsted, Jan Nielsen, Finn Jensen og Erik Larsen

Læs det detaljerede program i "Grågåsen" eller under ture på www.dofkbh.dk

Gundsømagle/Jyllinge ons. 5/2 kl. 8-14. Tur i privatbiler fra Ballerup station. Vi besøger FVF's reservat og kører senere til fugletårnet ved Jyllinge. Vinterens små- og vadefugle. Obligatorisk tilmelding til Pamela Bartholomeusz (tlf. 36 70 51 78).

Rådmandshaven/Enø ons. 5/3 kl. 7-17. Bustur fra Ballerup Station (opsamling Solrød). Vinterens fugle - måske vandstær og isfugl. Indbetal 225 kr. på vores bankkonto 9541-60072035 DOF København, Seniorudvalget. Max 36 deltagere. Efter 15/2 kan du forhøre dig om evt. restpladser på tlf. 40 50 84 87.

Tystrup/Bavelse ons. 26/3 kl. 7-17. Bustur fra Ballerup Station (opsamling Solrød). Svaner, gæs og skalleslugere og måske en havørn eller to. Indbetal 230 kr. på vores bankkonto 9541-60072035 DOF København, Seniorudvalget. Max 36 deltagere. Efter 1/3 kan du ringe til 40 50 84 87 og forhøre dig om evt. restpladser.

Sanddubberne/Tissø ons. 9/4 kl. 7-17. Bustur fra Ballerup Station (opsamling Roskilde). De første vadefugle, ænder, gæs og småfugle. Indbetal 235 kr. på vores bankkonto 9541-60072035 DOF København, Seniorudvalget. Max 36 deltagere. Efter 15/3 kan du ringe til 40 50 84 87 og forhøre dig om evt. restpladser.

Vaserne ons. 23/4 kl. 8-14. Småtur fra Holte Station (billetlugen). Småfugle og måske lille flagspætte.

Vestjylland 28/4-1/5. Bustur fra Ballerup Station (evt. opsamling i Solrød). På denne tur besøger vi den nye Filsø samt Skjern Enge, Tipperne og andre lokaliteter. Vi bor på dobb. vær. med eget bad og toilet på Danhostel Nyminddegab. Max. 34 deltagere. Indbetal 2.850 kr. på vores bankkonto 9541-60072035 DOF København,

Seniorudvalget senest d. 27/3. Prisen er inkl. Bus, overnatninger, 3 x morgenmad, 3 x aftensmad og 3 x selvsmurte madpakker. Mulighed for enkeltvær. mod en merpris på 800 kr.

Søndersø ons. 14/5 kl. 8-14. Småtur. P-pladsen v/vandværket på Ballerupvej. Vi går rundt om søen (ca. 5 km.) og lytter til sangere og besøger de 2 fugletårne.

Køge Bugt

LOKAL

MØDER

Forårstrækket på Nordstevns tors. 20/2. Kl. 19. Det grønne Hus, Vestergade 3C, Køge. Vi lader op til forårstrækket ved at tale om hvilke vindretninger der er gode, samt hvor og hvornår forskellige fuglearter trækker over Nordstevns. Foredragsholder: Søren Mygind.

TURE

Ørnetur på Sydsjælland lør. 22/2 kl. 8-16. Køge Station. Alt efter held, vind og vejr bevæger vi os sydpå gennem den vestlige del af Sydsjælland. Vi fordeler os i privatbiler. Benzin deles mellem deltagerne i de enkelte biler. Turleder: Henning Skjelborg (tlf. 20 71 44 34).

Formiddagstur i vinterskoven søn. 9/3 kl. 10-12. P-pladsen på Ringstedvej ved Skovhusvænget (Yderholm). Vi går en tur og ser, hvilke fugle der er i vinterskoven og langs Køge Å. Måske er vi heldige at se vandstær. De første sangfugle. Turleder: Marta Bagoly Grun (tlf. 30 42 24 49).

Trækfugletur søn. 16/3 kl. 10-14. T-krydset i Magleby. Afhængig af vejr og vind kører vi enten til Køge Sønakke eller til Søholm. Vi ser på forårsbedudere som lærke, vibe og stær og ved vestlige vinde er der gode muligheder for træk af rovfugle, duer og småfugle. Turleder: Søren Mygind (tlf. 22 35 45 50).

Sangfugle i Vallø Dyrehave søn. 6/4 kl. 9-12. P-Pladsen ved Alléen øst for slottet. Vi fokuserer på fuglestemmer. Mejsler, jernspurv og de første sangere. Med lidt held korttået træløber og huldue. Turleder Marta Bagoly Grun (tlf. 30 42 24 49).

Borreby mose. Sjællands Mosejuvel lør. 3/5 kl. 8.30-16. Køge Station ved holdepladserne for S-tog. Mulighed for alle svømmeænder, stor kobbersneppe og forårsfugle i massevis. Samkørsel i privatbiler. Ring gerne for kørelejlighed. Turleder: Søren Mygind (tlf. 22 35 45 50).

Aftentur på Kirkestien tors. 24/4 kl. 19. Ved Strøby Kirke. Vi lytter efter forårsbedudere – og måske en ugle. Tag aftenkaffen med. Turleder: Gitte og Allan Kruse. (tlf. 42 45 42 19).

REPRÆSENTANTSKABSMØDE

DOF's forårsrepræsentantskabsmøde finder sted i dagene 26. – 27. april 2014 på Hotel Maribo Søpark. Dagsordenforslag skal være repræsentantskabets forretningsudvalg i hænde senest 4 uger før mødet. Eventuelle spørgsmål rettes til Eva Svendsen i Fuglenes Hus (tlf. 33 28 38 30).

TURE

Salvadparken ons. 19/2 kl. 10-13. P-pladsen ved Salvadparken. Vigen nord for kan have en pæn bestand af lille skallesluger. Desuden ser vi efter gæs og andefugle. På engene ved Eskilsø kan der være rovfugle. Turleder: John Andersen

Gundsømagle Sø lør. 1/3 kl. 10-13. Parkeringspladsen ved Østrup. Vi besøger tårnene og den sydlige bred. Følg årets gang både hos fuglene og i naturen. Mulighed for forskellige andefugle bl.a. lille- og stor skallesluger. Desuden håber vi på at møde skægmejse, hvis vinteren ikke har været hård ved dem. Turleder: Ivan Olsen.

Midtsjælland (heldagstur) søn. 2/3 kl. 8.30-17. Stændertorvet i Roskilde. Midtsjælland med Suserup Skov, Tamosen, Bavelse Sø, Tystrup Sø, marker ved Gunderslevholm, Holløse Mølle. Midtsjælland med Tystrup-Bavelse søerne, Susåen, skovene og de omliggende marker er altid god for en ornitologisk oplevelse, havørn, vandrefalk, blå kærhøg, flere gåsearter, lille skallesluger, vandstær etc. Det bliver en heldagstur, så tag frokost med. Kørsel i privatbiler. For at organisere samkørsel er tilmelding nødvendig. Skriv hvor mange ledige pladser du har i bilen, eller om du har behov for kørelejlighed. Kørsel i private biler afregnes til bilens ejer med 2 kr. pr. kørt kilometer pr. bil, der deles mellem passagererne i bilen. kl. 8:30 Turleder: Bjarne Bo Jensen. Tilmelding: Senest 26/2 til (jensenab@mail.dk).

Boserup skov/Sorte sti kl. 17.30-19.30. Sønderlund Bro v. Bjergmarkens Renseanlæg/Sortesti Øst. Registrering af ynglefugle/mini-kursus i forbindelse med Atlas 3. Kun for DOF-medlemmer. Turleder: Anders Wiig Nielsen. **Tors. 13/3, tors. 27/3, tors. 10/4, tors. 24/4.**

Bognæs lør. 15/3 kl. 10-13. P-pladsen ved Bognæs. Vi går i den vestlige del af Bognæs, hvor vi skal se på ænder, svaner og rovfugle både i Ølvig og i Lejre Vig. I skoven kan vi være heldige at høre den første gransanger. Turen slutter, når vi har undersøgt fladvandet vest for Herslev Havn for årets første vadere. Turleder: Poul Holm.

Bolund fre. 21/3 kl. 10-13. P-pladsen ved Bolund. Foråret presser på. Hvis vi er heldige ser og hører vi flere forårsfugle bl.a. klyde, vige og sanglærke. Turleder: John Andersen.

Gundsømagle Sø lør. 5/4 kl. 9-12. Parkeringspladsen ved Østrup. Vi besøger tårnene og den sydlige bred. Følg årets gang både hos fuglene og i naturen. Mulighed for forskellige andefugle bl.a. lille- og stor skallesluger. Desuden håber vi på at møde skægmejse, hvis vinteren ikke har været hård ved dem. Turleder: Ivan Olsen.

Engene ved Bidstrup Parcelgård lør. 12/4 kl. 13-17. Første lille stykke af Parcelgårdsvej. Travetur. Foråret er for alvor på vej, viben, strandskaden og lærken er på plads. Trækgæster stadig ligeså. Smukt sted med udsigt til Roskilde Fjord. Turleder: Rune Palmqvist (tlf. 30 70 00 05).

Ramsødalen/Ramsøen søn. 27/4 kl. 8-13. Kumlehuse (fra Roskilde: Lige efter Øm drejes til venstre ad Kumlehusevej (ved transportcentret), mødestedet er hvor Kumlehusevej krydser Ramsødalen). I slutningen af april er de første sangfugle ankommet, gransanger, løvsanger, munk, måske sivsanger. Rørhøgen er der naturligvis, og der er gode chancer for svaleklire. Hvis vi er meget heldige kan en enkelt sortterne dukke op. I Ramsøen er der ofte et pænt udvalg af svømmeænder og vadefugle. Turleder: Bjarne Bo Jensen.

Gundsømagle Sø lør. 3/5 kl. 9-12. Parkeringspladsen ved Østrup. Vi besøger tårnene og den sydlige bred. Følg årets gang både hos fuglene og i naturen. Turleder: Ivan Olsen.



Oplev ørnene i det danske landsskab

Søndag den 16. februar inviterer DOF hele Danmarks befolkning til Ørnens Dag overalt i landet

Ørnens Dag afholdes for niende år i træk, og vores dygtige og engagerede rovfuglefolk står i spidsen for arrangementerne, hvor hele Danmarks befolkning kan opleve de storslåede vingefang. Det går rigtig godt for bestanden af den danske havørn. I 2013 har flest par ynglet i Danmark, siden havørnen igen fik danske unger på vingerne i 1996. I 2013 var der 51 ynglende par. Sidste år overvintrede næsten 400 ørne i Danmark, og der er allerede i år set rigtig mange, så chancerne er rigtig gode for at få en ørn i kikkerten.

Du kan nu se alle arrangementer på Ørnens Dag på dof.dk. Her vil du også kunne se, hvis nogle arrangementer aflyses eller flyttes, og hvis mødesteder og tidspunkter ændres.

Vi glæder sig til at byde dig velkommen på Ørnens Dag 2014.

Djursland, Stubbe Sø

Sommerhus ("Bogpeters Hytte") midt i Fugleværnsfondens reservat ved Stubbe Sø udlejes (kun til DOF-medlemmer). Garanti for ynglende topmejsle, broget fluesnapper, hedelærke og rødrygget tornskade. Adgang til søen og mulighed for dejlige ture i nærområdet. Ikke langt til Ebeltoft, badestrand og Djurslands turistattraktioner. Ingen fjernsyn - men fred og ro. Huset er på 80m² (6 pers./to soverum). 2600 kr./uge + el. Henv. Peter Lange, tlf.: 86 95 03 41 eller mail: peterlange@dofoj.dk. Læs mere på www.dofoj.dk/bogpetershytte.

Udlejes:

Dejligt sommerhus 400 m fra Lild Strand udlejes. Sommerpris 3000 kr., vinterpris 2000 kr. pr uge + el. Huset ligger i fredet område i cykelafstand til Vejlerne. Langs stranden er der 4 km til Bulbjerg. I klitplantagen er der svampe i sæsonen. I stille vejr er der frisk fisk på havnen. 6 faste sengepladser, brændeovn, trådløst net og huset er i øvrigt veludstyret. Kontakt: ullaperu@yahoo.dk

**Udlejes:**

Vedersø. 4 personer. Toppen af Vest Stadil Fjord. Hyggeligt velindrettet helårshus/ferielejlighed 50 m². Naturgrund ugeneret indhegnet, udsigtshøj. Udsigt til klitter og fredede strandenge. Stort fugletræk samt mulighed for 'lille' sort sol forår/efterår. Rørdrum høres, findes ved Nørre Sø 800 m væk. Ynglende tårnfalke i haven. Rigt fugleliv, fodres hele året. Musvåge på foderbræt 25 m fra huset. Ugepris: kr. 2.700,- Rengøring kr. 300,- El afregnes. Pris pr. døgn, kr. 450,- inkl. sengelinned og håndklæder. Hund er velkommen. Henv. Anette Schmidt: 22 55 06 00.

**Liebhaberhus nær skov og strand**

Moderniseret, velholdt og beliggende i rolige, naturskønne omgivelser tæt på Holtug Kridtbrud og ved kendt trækrute. Garage og velplejet have Skolebus lige uden for døren. Kontakt for yderligere info: 61 68 70 97. Pris: kr. 2.350.000.

Vejlerne - Nationalpark Thy - Idyllisk stråtækt sommerhus udlejes fra april.

Beliggende nær Østerild plantage og med udsigt over Arup/Vesløs Vejle. Nationalpark Thy er et af Nordeuropas vigtigste områder for fugle og dyreliv. 2 soveværelser, el-/brændeovn, røgfrit og ingen husdyr 350kr/døgn plus el-forbrug (min. 2 døgn) Henvendelse: 97 91 03 73 Se hjemmeside: <http://bricksite.com/vejlerne>

**Feriehus i Nymindegab.**

Lille hyggeligt 4 personers feriehus i et pragtfuldt naturområde udlejes. Ligger tæt ved Vesterhavet og det sydlige Ringkøbing Fjord. Ikke langt til Værnengene, Tipperne, Filsø og Skjern Enge.

Se mere på www.skovbrynet48.dk eller kontakt på tlf. 61793369

**Tøndermarsken**

Hyggelig Bed & Breakfast, Halmhus og Byhus udlejes i Tøndermarsken. Se mere på www.sovgodt8.dk eller kontakt os på 20475806.

**Sælges: Sommerhus på Østfalster**

3 km. syd for Hesnæs - som helårshus el. sommerhus. Lige ved skoven. Nær vandet. Smuk og meget fredelig beliggenhed. Henv. Randi Even tlf. 54 45 66 12, mobil 21 20 42 50, randieven@gmail.com.

**Malariafri safari til fugleforskeren Jørgen Rabøls sydafrikanske reservat**

Gør som mange andre fuglefolk: tag med super-engagerede biologer på en anderledes og personlig safari til Sharkati i UNESCO Reservatet Waterberg i Limpopo. Max. 12 deltagere og kun 3 årlige ture. Fantastisk natur med over 300 fuglearter og masser af vilde dyr. Hyggelig lodge med gæstehuse, pool, frodig have. Netfangst, bushwalks, safaris, natur/fugleforedrag, fuglelister mm. Du må også gerne gå egne ture i reservatet. Endvidere mange ture til nationalparker, RAMSAR-område, township, landsbyskole, meteoritkrater, World Heritage Site mm. Medlem af Rejsegarantifonden. 12- og 15-dage all-inclusive: 17.990 og 22.990, nov og feb. Turledere: biologer & medejere Jørgen Rabøl og Danna Borg, www.biotravel.dk tlf: 4585 8512 /2484 9392

Nationalpark Vadehavet

Nænsomt restaureret bondehus fra 1840 beliggende i Ballum Enge nær Vadehavet udlejes. Sæsonpriser. Se mere på www.sovgodt8.dk eller ring på 5329 9640.

Limfjorden - Vejlerne

Lunt lille træhus, smukt beliggende med helt fri udsigt over Arup Dæmning, fjord og reservat. Helårsbolig, enkelt indrettet til 2-4 pers., med tekøkken, bad, brændeovn og el-varme. Udlejes billigt på dags- eller ugebasis. Tlf. 97 99 33 76. E-mail. lotte.lolk@mail.dk.

**Sommerhus udlejes inde i Nationalpark Thy**

I nærheden af landsbyen Svankær, velholdt bjælkehus på 77 m² inkl. annex til max 5 personer på 6000 m² vidunderlig naturgrund med talrige redekasser og rigt fugleliv. Parabol-TV, internet, vaske-maskine, opvaskemaskine, brændeovn, varmepumpe, elvarme, overdækket + åben terrasse og carport. 6 km til Vesterhavet og 8 km til indkøb. Leje pr. uge: kr 4,300 + forbrug. Husdyr/ rygning ikke tilladt. Kontakt Sondergaard_Jens@mail.dk.

På tur med DOF Travel

Fuglerejser med indhold

Se de mange tilbud på vores hjemmeside:

www.doftravel.dk



Fuglerejser over hele verden med kvalificerede og erfarne ledere

Gavekort til bidragydere til DOF's medier

Mange medlemmer og ansatte bidrager med indhold til DOF's medier. Som en anerkendelse modtager bidragerne fremover gavekort til Naturbutikken efter flg. retningslinjer:

- 1) Anerkendelse for bidrag er som udgangspunkt symbolsk og kan ikke betragtes som aflønning.
- 2) Ansatte og medlemmer af hovedbestyrelserne i DOF og FVF modtager ikke gavekort for deres bidrag til DOF's medier, da de primært bidrager i arbejdstiden eller con amore.
- 3) Gavekortet udstedes første gang bidraget benyttes af DOF. Ved gentagelse/genbrug i flere medier udstedes ikke yderligere gavekort.
- 4) Artikler på ca. 1500 – 2000 ord anerkendes med et gavekort til Naturbutikken på 200 kr.
- 5) Fotos anerkendes med gavekort til Naturbutikken således:
 - a. 1 foto 100 kr.
 - b. 2-4 fotos 200 kr.
 - c. 5+ fotos 300 kr.
- 6) Udstedelsen af gavekort foregår løbende i takt med at bidragene benyttes.

Dansk Ornitologisk Forening – DOF

DOF er landsforeningen for fuglebeskyttelse og fugleinteresserede

DOF er den danske afdeling af BirdLife International
Vesterbrogade 138-140, 1620, København V
Telefon (10-16, fredag 10-15): 3328 3800
email: dof@dof.dk . www.dof.dk

DOF's formand: Egon Østergaard tlf: 9744 8520,
email: egon.ostergaard@dof.dk

Indmeldelse i DOF: Sker ved indbetaling på girokonto 7 00 08 39
Støttebeløb til DOF's arbejde for fugle- og naturbeskyttelse, som er fradragsberettiget, kan indbetales på samme girokonto.

Årlige kontingenter:

Kernemedlemmer:	kr. 450,00
Ungdomsmedl. (u. 26 år)	kr. 225,00
Medlemmer:	kr. 310,00
Husstandsmedlemsskab:	kr. 599,00

Fugleværnsfonden: Fugleværnsfonden er en almennyttig fond stiftet af DOF. Fondens formål er at købe og drive fugle- og naturreservater og formidle viden og oplevelser fra disse reservater. Støttebeløb, som er fradragsberettiget, kan sættes ind på Fugleværnsfondens girokonto 5 09 42 32 . email: fvf@dof.dk . www.fuglevaernsfonden.dk

Naturbutikken: Naturbutikken i Fuglenes Hus tlf: 3328 3838
Åbningstider: Man.-fre. kl. 11-17,30, lørdag 10-14. www.naturbutikken.dk

Bor du i ulandet, kontakt da venligst DOF for nærmere oplysninger om priser.





DU KAN FINDE VORES PRODUKTER
HOS EKSKLUSIVE SPECIALISTFORHANDLERE
OG ONLINE PÅ WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM



EL-FAMILIEN ET *VISUELT* KLIMAKS

Dine øjne, som er omhyggeligt trænet i at finde sjældne fuglearter, har allerede givet dig muligheden for at nyde mange pragtfulde udsigter. Men hvis du forbedrer dit skarpsyn ved hjælp af SWAROVISION-teknologi, får du det optimale ud af alle fugleoplevelser. EL-familien bringer langtrækkende optik op på et helt nyt niveau. Field Flattener-linserne i hver eneste kikkert sikrer perfekt skarphed fra kant til kant, og HD-optikken imponerer med fremragende, naturtro farver. Og takket være sit unikke greb ligger EL-kikkerten perfekt i dine hænder – uanset hvilken størrelse kikkert, du vælger. Få endnu mere ud af de særlige øjeblikke – med SWAROVSKI OPTIK.

SEE THE UNSEEN
WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM



SWAROVSKI
OPTIK